

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fl,
minden következőnél 16 fillér.
Nyitlér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, június 8.

Mai számunk főbb közleményei:

- Tőkeemelés az Arad-csanádi egyesült vasutaknál.
- Kossuth és Andrássy Bécsben.
- A Spitzer-örökség a közgyűlés előtt.
- Tüntetés az önálló bank mellett.
- Megszűnt a piac-bojkott.
- Kétszáz ezer koronás lopás.
- A nemzeti címer az aradmegyei iskolákban.
- Ahonnán megszökik a végrehajtó.
- Buddhisták hitközsége Budapesten.
- Ami a körülmények megmagyaráznak.
- A krakkói löszrobanás.
- Bárókissasszony mint szobaleány.
- Felfordulás a városházán.
- Az áthárított felelősség.

A drágaság és a börze.

Arad, június 7.

(r) Sokat, sokszor és sokan vartak már a gabonatőzsde ellen, de bár hasztalanul történt idáig minden föl-szólalás, minden panasz, minden írás, minden ankét, benne él a köztudatban az egyedül igaz, megdönthetetlen meggyőződés, hogy a drágaságnak egyes egyedül a gabonatőzsde az oka. Aki még kételkedett volna idáig ebben az igazságban, annak alaposan módjában volt jobb meggyőződésre jutni a mostani örületes, erőszakos buza-hausse láttára. Ennek a mester-séges árfölszöktetésnek issza keserű levét az ország máris és ihatja még egész esztendőben.

Hallatlan, képtelen dolog az, ami ott történik a budapesti Szabadság-tér gyönyörű tőzsde palotájában. A spekuláció egy hónappal ezelőtt reáve-tette magát a buzára s azóta kisebb

kizökkenések mellett minden erejét megfeszítve csavarja fölfelé a buza-árakat, amelyek ma már oly magasak, mint még soha. Kezdődött a haj-sza a május elején volt szárazsággal. Az időjárás szeszélyeit ügyes speku-lánsok kitünően fölhasználták terveik érdekében; oly sikerrel terjesztették a rémhireket az idei jégverés, elfa-gyás által veszendőbe ment termés felől, hogy két hét alatt, április 30-tól május 15-ig, az októberi buza méter-mázsáját 2374 koronáról 2438 koronára szorították föl. A lóláb, a spekuláció lólába már akkor kilátszott, mert a rozs ára semmiképen sem tar-tott arányt a buzáéval, pedig hát a jég, a fagy, a szárazság ennek is csak épügy árthatott. De a spekuláció bu-zában dolgozott és nem rozsban! Jö-hetett azután már jó idő, erős esőzés, éltető napsugár, jöhettek a jelentések, hogy tulzott volt az ijedelem, jó, sőt tán a tavalyinál is jobb lesz a termés. A hausse oly erősen megvetette már a lábát, hogy csak megingatni lehetett, megdönteni nem. A pünkösdi kis-árleszállás után is még erőre kapott a run és az októberi buza június első hetében elérte a 27 koronás árfolyamot.

Minden pénzhatalmasság összefo-gott odafönn az ország szívében, hogy megtartsa, megszilárdítsa az erő-szakolt drágaságot. A tőzsdén a nye-reség, a folytonos nyereség a fontos és ha hausseban lehet nyerni, akkor nincsen irgalom, nincsen semmi más tekintet. Amidőn a spekuláció már-már végzetesnek ígérkező döfést ka-

pott egy hiteles termésbecslés képé-ben, amely az ország ez évi buzater-mését 392 millió métermázsára be-csülte és ezzel egyszerre kirántotta a talajt a kedvezőtlen termést hirdető határidőüzlet alól, ebben a veszedel-met ígérő helyzetben sem hiányzott a segítség. A budapesti malmok siettek segítségére a megroppanás örvényé-hez érkezett spekulációnak. Heteken át hirdették a nagy gőzmalmok, hogy nem tudnak lisztet eladni. Meg kell állítaniuk az őrlést legalább három hétre, hogy lélekzethez tudjanak jutni — ez volt a jelszavuk. S miután 8 napig tényleg szünetelt az őrlés, egy-szerre újból akcióba léptek a mal-mok. Akcióba nemcsak az őrlés fel-vételével, hanem akcióba a tőzsdén is, ahol esütörtökön megjelentek a kész-áru piacon és 1 koronával magasabb árakon vásároltak.

Azt kellene gondolnunk, hogy a malmoknak is érdeke a buzaárak le-szállása. O nem! A malmok vezéreinek is a spekuláció az érdeke. Három-négy héten keresztül alig vásá-roltak valamit, most egyszerre 31-90—32-80 koronás árfolyamon vásároltak 50.000 métermázsza búzát. Természe-ten ennek a föllépésnek a hatása nem maradt el és a hausseugy a készáru-ban, mint a határidőüzletben szilárd maradt. Ilyen és hasonló — épen csak vakok által nem látható — fo-gások mellett keservesen mulatságos dolog az a kísérlet, amely az egész campagnet a várható termésinséggel szeretné igazolni. Ugyan hol van a

Asszonyok — katonaruhában.

Az angol nők, akik most a férfiakkal min-denben egyenlő jogokkal elkeseredetten küzde-nek, annyit már elértek, hogy betegápoló szol-gálatra beosztották őket a hadsereghez fegy-verrel, megfelelő katonai uniformisban.

Az orosz előkelő társaság több női tagja egy dús gazdag nemes leányával — Szapernikov Máriaival — az élén, annak idején enge-délyt kért a pétervári hadügyminiszteriumtól, hogy kétezer asszonyból álló csapatot alakítva, a kelet-ázsiai háborúban részt vehessenek.

Az orosz nők terve, bármily exotikusnak tűnik is föl, nem új dolog. Alig van olyan nemzet, melynek történetében hazájukért, a szabadságért küzdő nők ne szerepelnének. Eger hősi védelme, Murány vár hős asszonyának harcai eléggé ismeretesek. Az 1848—49. évi szabadságharcot számos nő küzdötte végig s a kuruc háborúból is bőségesen kivették részü-keket. Lozárdi Zsuzsanna, Rákóczi százados ka-pitánya, egy kuruc század élén harcolva, beik-tatta nevét a hadtörténelembe.

A szabadságharcoknak, a nemzeti hábo-rúknak mindenkor voltak női katonái. A fran-ciáknak az angolok elleni harcaiban sok asszony harcolt karddal a kezében, sőt a későbbi századok harcaiban is tömegesen akadtak nők,

kik nemüket eltitkolva, férfi-ruhában, a kato-nák soraiba léptek. A francia forradalomban és a közvetlenül ezt követő háborúban harminc-három asszony küzdött a franciák soraiban.

Az orosz nők között már a XVIII. század első felében szokásba jött az uniformis-viselés, úgy, hogy nem is kellett ezért nemüket eltitkolniok. Erzsébet cárnő, Nagy Péter szépséges és buja leánya uniformisban vezette az össze-esküvő csapatokat előde ellen. Formás lábszá-rai kitünően festett a trikó és a feszes nad-rág. Nem esoda, hogy sok utánczója akadt. Az asszonyuralom alatt az előkelő társaság asszo-nyainak nagyrésze katonai címet is viselt s ünnepélyes alkalmakkor uniformisban jelent meg. Daszkov Katarina 1762. július 8-án uni-formisban vezette a csapatokat II. Katalin elé, aki azután átvette a parancsnokságot. Daszkov Katarina később összekülönbözött II. Katalin-nal, mert ez nem akarta őt a testőrezred való-ságos ezredesévé megtenni. 1787-ben, mikor II. József császár a nagy cárnővel a Krim fél-szigetre utazott, II. Katalint a birodalom ne-mességének száz hölgye kísérte. A hölgyek egyenruhába voltak öltözve s mindegyik pus-kával és három tölténnyel volt felfegyverezve. A bájos testőrséget Zarandov kapitány fiatal özvegye kommandírozta.

Az osztrák és magyar hadseregben, külö-nösen Mária Terézia idejében szolgáltak na-

gyobb számban asszonyok. Kettner Zsófia, egy kapucinus barát nővére a XVIII. század negy-venes éveinek elején bátyjának csuháját fel-véve, Riedben felesapott katonának. A 22. gya-logezredben végig küzdötte a negyvenes évek háborúit, 1746. június 16-án Piacenzánál, 1746. augusztus 10-én Rotafredonál kitüntette ma-gát s 1748. június 8-án Wallis Sándor báró ezredes káplárrá nevezte ki. Alig pár hét múlva azonban meghült s tüdőgyulladást kapott. Ek-kor orvosai észrevették, hogy a hős káplár tulajdonképen leány. Az ezredesnél nagy volt a szörnyűködés. Wallis ezredes nem tudta mi-tévő legyen. Végre is beadványt intézett a bécsi fő haditanácsához s így tudta meg Mária Terézia az esetet. A nagy királyné magához rendelte a leány-káplárt s nyolc forint havi nyugdíjat adományozott neki. Kettner Zsófia ezután még hatvanöt évig élt s 1813-ban halt meg.

A jelenleg Sopronban állomásozó 9. hu-szárezredben is szolgált hosszabb ideig egy asszony. Egy magyar leány volt, Brotos Gizának hívták, 1833-ban született egy felső olaszországi városban, ahol atyja, mint huszárszázados szol-gált. Később, mikor atyja, mint nyugalmazott tiszt, Magyarországra visszakérült, egy magyar postamesterhez ment férjhez. A táborban örökös harcok között nevelkedett leány azonban sehogy sem tudott megférni a szürke posta-mesterrel. A félreértéseket még inkább elmér-

termésinség, ha a buzatermésünk 39-2 millió métermázsára becsülhető? Azután hiszik-e azon a tőzsdén a termésinséget, ahol a buza és rozs métermázsája között kerek 12 korona az árdifferencia! Spekuláció van itt, csupán csak rosszhiszemű, vakmerő, házárd spekuláció, amely megérett a bukásra.

És ennek a könyörtelen, börzei ámokfutásnak gyilkos, pusztító hatását nyögi ma az egész ország. Hihetetlen drágaság van már esztendő óta s evvel a börzei manőverrel elérjük azt, hogy még a hihetlennél is hihetlenebb a drágaság. Buzalisztet, kenyeret maholnap már szinte csemege gyanánt vásárolhatunk. Mindezt pedig csupán azért, mert néhány vakmerő gabonaspekuláns nyerészkedni óhajt.

A tehetlenség kegyetlen boszorkodása fog el, amidőn erre gondolunk. A jó szerencsének, kedvező talajviszonyoknak köszönhetjük, de bizonyos, hogy Aradmegyében és az egész délvidéken kedvező kilátásokat nyújt az ideai termés. Bőséggel fog fizetni az elvetett buzaszem. Ma még zölden ringó kalásztengerünk, ha a természet különös szeszélye ellenünk nem lesz, arannyá sárgul, aranyra váltódik. Még az a szerencsénk is megvan, hogy termésünk javarésze biztos kezekben van. Gazdag uradalmak ezerholdjain és egyszerű falusi gazdák szántóföldjein áll lábán Aradmegye termése. Nem igen van könnyen megszoruló középirtokosunk, aki már áprilisban, májusban, ha ugyan előbb nem, tud a termésén, merő pusztta kényszerüségéből. Nyugodtan várhatnók ezidén az aratást. Az uradalmak magtáraiba özönlő milliárd acélos buza szemből lánglisztet örömlhetnénk, hófehér, lágy kenyeret süthetnénk, ehetnénk — olesón.

Csak hogy nekünk is meg kell fizetnünk a börzespekulánsok vad házárdjátékát. Nekünk is ki kell izzad-

nunk azt a pénzverejtéket, amelyből odafönn a százezrek és milliók gyülnének össze. Hasztalan van nekünk itthon, szűkebb hazánkban kitünő termésünk, amely megengedné, hogy olcsón élhessünk. Meg kell fizetnünk keserves adónkat az ujkor legrettebb molochjának, a börzének. Drágaság van, lesz és marad országszerte, mi sem lehetünk kivételek. Jaigathatunk, de fizetnünk kell. Jó termésünket, olcsó termésünket fölfalja a börze s amit itthagyt, idead, azért mi is csak az országos méregdrága árt adjuk meg kénytelen-kelletlen.

Mondjuk, hogy ez igazságtalanság. Rettenetes igazságtalanság. Mondani mondhatjuk, de nem tehetünk ellene. Erezzük, valljuk, hogy gazdasági életünknek bénító átka a tőzsde, ez a gabonatőzsde. Es hisszük, reméljük, hogy egyszer oly erőssé válik ez az érzésünk, ez a hitvallásunk, hogy fejére tudunk tiporni győzelmesen a ma még uralkodó spekulációnak. Hadd szülessen meg a kiváltságos vakmerők örületes összeomlásából a tizezrek, százezrek és milliók reménye: az olcsó, igazságos megélhetés!

Tőkeemelés az Arad-csanádi egyesült vasutaknál.

Az ideai közgyűlés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 7.

Huszonnyolcadik évi rendes közgyűlését tartotta vasárnap az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak r. t. Az a nagy érdeklődés, mely az Acsev. ideai közgyűlését megelőzte és kísérte, különösen az újabb részvénykibocsátásnak szólt, melylyel az országnak ez elsőrendű magánvasutja részvénytőkéjét 3,700,000 koronával emeli fel. Ez az elsőbbségi részvények kibocsátásával történő tőkeemelés újabb bizonyítéka az Acsev. forgalma emel-

kedésének és tökéletesbülésének, a miben jelentős érdeme van a vállalat kiváló vezérigazgatójának, Fábry Sándor dr.-nak.

A nevezetes közgyűlés lefolyásáról itt következik tudósításunk:

Az igazgatósági jelentés.

Június 6-án, vasárnap d. e. tartotta ideai rendes közgyűlését az Aradi és csanádi egyesült vasutak r. t. A közgyűlést a részvényesek nagy számának jelenlétében nyitotta meg *Nachtnébel* Ödön igazgatósági elnök és meleg szavakban üdvözölve a részvényeseket, konstataálta a közgyűlés határozatképességét. A jegyzőkönyv vezetésére Szathmáry János főfelügyelőt, hitelesítésére Neuman Dánielt és Szalay Antalt kérte fel.

Szathmáry János olvasta fel ezután az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentését. Az igazgatósági jelentés főbb részeit itt adjuk:

„Örömmel jelenthetjük t. részvényeseinknek, hogy mult évi üzleti jelentésünkben jelzett intézkedéseink mind beváltak. Bár évi zárlatunk kedvező alakulata mellett bátran lehetne törzsrészvényeink után 5 $\frac{1}{2}$ % osztalékot adni, mégis éppen a törzsrészvényesek érdekében csak 5% ot hozunk javaslatba. Tesszük ezt azért, mert — amint már mult évben a rosszul indult 1908. üzletév és a jövő fejlődése nagy óvatosságra intettek és parancsolólag tették szükségessé az 5%-os osztalék megállapítását — ép úgy most is a jövőre való tekinteteknek és az ebből lesűrhető következtetéseknek kell javaslatunk megtételében irányítaniok.

Az 1908. üzletév jövedelmei és üzletfeleslege, az előző évi áthozattal együtt — mint már fentebb is jeleztük — lehetővé tenné az 5 $\frac{1}{2}$ %-os törzsrészvény kamatoztatást és még mindig 70.000 koronán felüli összeg maradna átvitelül az 1909. évre, azonban a fentiekre való tekintetből csak 5% osztalékot javasolunk a törzsrészvények után s a fennmaradó 155.463 K 54 f. összegből kerek 100.000 koronát javasolunk egy „Törzsrészvény osztalék tartalékalap“-ra kihalítani, hogy az első lépést a törzsrészvények 5 százalékos osztalékának állandó biztosítására egy már jelentős összeggel tegyék meg.

Allandó gondoskodásunk tárgyát képezi *Brád vidéki kőszentelepeinknek kiaknázása*. Örömmel jelentjük, hogy a mult évben sikerült az előzetes szerződést e részben egy német konzorcium megbizottaival megkötni; az előmunkálatok már tényleg folyamatban vannak, e konzorcium már kora tavasz óta végzi

gesítette egy fiatal huszártiszt megjelenése, aki később a már elvált asszonyt rutul megcsalta s a császár uniformisát levette, porosz szolgálatba lépett.

Az akkor huszonkétéves fiatalasszony végkép elkeseredve férfi-ruhát öltött, magához vette anyja unokaöccsének papírjait s Plarenzi név alatt beállt kornetnak a 9. huszárezredhez. Mint huszárkornet részt vett a hét éves háboru első harcában s a kunnersdorfi csata után hadnagygyá és ezredsegéd-tisztté nevezték ki. Később főhadnagy, majd pedig kapitány-hadnagy lett. Hat évig szolgált az ezrednél anélkül, hogy asszony voltát elárulta volna. 1761-ben a hartmanndorfi ütközetben az életében oly végzetes szerepet játszó volt huszár s most már porosz tiszttel hozta össze sorsa. Kivont karddal megrohanta ellenfelét s rövid harc után leterítette. A viadalban azonban ő is megsebesült s egyik karját amputálni kellett. Ekkor már nem titkolhatta el tovább nemét.

Mária Terézia, amint a dologról értesült, külön rendeletet bocsátott ki, amelyben Broton Gizát egész fizetéssel nyugdíjazta s megengedte neki, hogy ünnepélyes alkalmakkor a kapitány-hadnagyi uniformist viselhesse.

Később, mikor az utoncok felvételét már rendes orvosi vizsgálat előzte meg s a tisztikarnak legalább egy részét katonaiskolákban nevelték, már nem léphettek katonasorba asszonyok. A hadsereg krónikásai azonban még is megemlékeznek egy esetről, mikor a már rendezett viszonyok között levő hadseregben is

szolgált egy nő. A leány-tiszt Skanagetta Franciska volt, akit a bécs-ujhelyi katonai akadémiában neveltek a katonai pályára. Skanagetta Franciska atyjával és bátyjával jött Bécs-Ujhelybe, hogy a gyenge testalkatu fiut az ottani katonai akadémiába felvétessék. Az akadémia orvosa a fiut gyengének találta és felvételt nem ajánlotta, az erőteljes Franciska azonban arra kérte az orvost, hogy bátyja helyett őt vegye fel az intézetbe. Az orvos, aki a Skanagetta-családnak régi ösmerőse volt, tréfából engedett a kis leány kérésének s kiállította neki a bizonyítványt, egyben megígérvén az apának, hogy gyermekét, majd ha Bécsset megtekintette, egyik rokonával hazaküldi. Az öreg Skanagetta nyugodtan haza is ment. Franciska pedig az orvossal az intézetben maradt. Alig tette ki azonban Skanagetta lábát az akadémiából, mikor az orvost megütötte a guta, a fiunak átöltözött kis leány az intézetben maradt. Atyja csak hetekkel később értesült az orvos haláláról és az ezáltal valóra vált tréfáról. Ekkor már nem akart a véletlenségből előidézett helyzeten változtatni.

Franciska gyermekből nagy lány fejlődött a katonai akadémiában. 1795-ben katonai tanulmányait elvégezve, az egyik határőrvidéki ezredben zászlóssa, majd pedig hadnaggyá nevezték ki. Kinevezése után azonnal az olaszországi haretérré küldték. Nőies testalkata és klasszikus szépségű arca gyakran fölébressztette tisztársaiban a gyanut, hogy a hadnagyi uniformisban nő rejtőzik. Skanagetta Franciska,

hogy a gyanut eloszlassa, első volt mindig a harcban és a legkitartóbb a tivornyákban. A háboru befejezése után egy gácsországi városba került ezredével. Itt a nők még inkább szították a gyanut a fiatal tiszt ellen, aki életre-halálra udvarolt ugyan az asszonyoknak, de mindenkor óvakodott bizonyos határokat átlépni. Férfiakkal szemben nem egyszer nyers fellépéssel szerzett magának tiszteletet. 1799-ben Ternowban állomásozva, egy nagyalásu hivatalnokkal keletkezett affairje. A hivatalnok beszantani akarván a fehéreképű hadnagyot, azt mondta neki, hogy kételkedik férfi voltában.

— Ennek megítélését bizzuk az Ön kedves feleségére! — vágott vissza a hadnagy.

A szóváltásból természetesen párbaj lett, ami azonban nem végződött sebesüléssel.

Három évig szolgált Skanagetta, mint tiszt a hadseregben; tovább azonban nem tudta titokban tartani női voltát. 1800-ban végre bevallotta, hogy bajtársainak, akik őt már évek óta boszantják, igazuk van — ő csakugyan leány. A leány-tisztet ezután rangjának megtartása mellett nyugalmazták. Nyugalomba vonulása után, egyik bajtársa: Spini őrnagy, akit talán a legtöbbet évődött, aki a legtöbbet élcelődött felette — megkérte a kezét s Franciska 1865-ben mint agg matróna halt meg; egykori bajtársai a bécsujhelyi akadémia muzeumában helyezték el az utolsó leánytiszti hátrahagyott emlékeit.

az ellenőrző furásokat és — tekintettel arra, hogy az első ellenőrző furás eredménye is teljesen igazolja a mi feltárt adatainkat, a német konzorcium által eszközölt furás 3.12 m. vastagságú szénréteget állapítván meg, alapos a reményünk e tekintetben, hogy őszre már a végleges szerződést is megkötöhetjük s ez esetben remélhető, hogy a jövő tavasszal megkezdődhetik a szénbányászat a brádi völgyben, ami kétségtelenül nagy jelentőségű leendő forgalmunk fejlődésére nézve.

Végül ezidőszert legfontosabb teendőnkül, az utolsó évek nagy összegre rugó beruházásainak pénzügyi rendezéséről kell jelentést tennünk. Miként számadási főzárlatunk mutatja, vasutépítkezésekre, a tartalékalap 800,000 koronás összegét leszámítva, 34.231,189 korona 67 fillért fordítottunk, amely összeggel szemben csak 30.511,400 korona értékű részvénytőke áll rendelkezésünkre, fedezetlen függő adósságunk van tehát 3.719,789 korona 67 fillér. Minthogy e függő adósság rendezését vasuttársaságunk pénzügyi konsolidációja megköveteli, új címletek és pedig 18,500 darab á 200 korona névértékű részvény kibocsátása válik szükségessé. Eme 18.500 darab részvényt elsőbbségi részvények alakjában szándékozunk kibocsátani és pedig, mivel ma már 6 százalékos, tehát aránytalanul magas kamatozású elsőbbségi részvény kibocsátása nem indokolt, kellő tanulmány után új típusú 5 százalékos elsőbbségi részvény kibocsátását tartjuk helyén valónak.

A nyereség felosztása.

A nyereség felosztására vonatkozólag az igazgatóság ezt javasolta: Az 1908. évi üzleti feleslegből 1.712,711 korona 71 fillér és az előző 1907. évről áthozott 80,763 korona 73 fillér, összesen: 1.793,475 korona 54 fillér összegből: a) 64001 darab elsőbbségi részvény 6 százalékos osztalékára á 12 korona 768,012 korona, b) 84640 darab törzsrészvény 5 százalékos osztalékára á 10 korona 846,400 korona, c) 103 darab kisorsolt elsőbbségi részvény törlesztésére á 200 korona 20,600 korona, d) a felügyelőbizottság tagjainak díjazására 3000 korona fordítottassék; az így összesen 1,638,012 korona felhasználandó összegben felül maradó 155,463 korona 54 fillér összegből „Törzsrészvény osztalék tartalékalap”-ra 100,000 korona használtassék fel; végre a maradvány, 55,462 korona 54 fillér az 1909-iki üzletév számlájára átveztessék.

A közgyűlés az igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentést, valamint a mérleget tudomásul vette és a felmentvényeket megadta. Az osztalékot az elsőbbségi részvények után 6 százalékosban (12 korona), a törzsrészvények után 5 százalékosban (10 korona) állapították meg és kimondták, hogy mindkét rendbeli részvények Aradon a vasut főpénztáránál folyó évi július 1-től kezdve váltatnak be.

A tőke-emelés.

Az igazgatóságnak a részvénytőke felemelése iránt tett javaslata következett ezután. A közgyűlés e javaslatra egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy beruházásaiból és a vasut kocsiparkjának nagy szaporításából eredő függő adósságainak rendezésére 18500 drb. 5%-os kamatozó 200 korona névértékű elsőbbségi részvényt bocsájt ki 3,700,000 korona értékben és megbizsa az igazgatóságot e részvények elhelyezésével.

Ennek következtében szükségessé vált az alapszabályok megfelelő módosítása is, amit a közgyűlés szintén kimondott.

Választások.

Az alapszabályok értelmében Schubert Pál dr., Kniep Gyula és Zselenski Róbert gróf igazgatósági tagoknak lejárt a mandátuma. A közgyűlés újból egyhangúlag 6 évre megválasztotta őket. Ugyancsak újból megválasztották felügyelő bizottsági tagoknak Heinrich Sándort és Dániel Endrét. A felügyelő bizottságba

a földművelésügyi minisztérium Tötössy Géza drt jelölte.

Megjelentek.

Megjelentek *Nachtnébel* Ödön igazgatósági elnök elnöklése alatt: *Margittay* József m. kir. pénzügyminiszteriumi megbizott, *Csernovits* Diodor dr. a m. kir. földművelésügyi miniszterium megbizottja, *Keresztes* Gyula dr. Arad vármegye megbizottja, *Hervay* István Csanád vármegye megbizottja, *Varjassy* Lajos Arad város megbizottja, *Galambos* Ignác dr. Makó város megbizottja, *Nachtnébel* Odön Wenckheim Frigyes gróf megbizottja, *Libits* Adolf József főherceg megbizottja, *Fábry* Sándor dr. és az Acsev. nyugdíjintézet megbizottja, *Fábián* László és *Dresdner* Bank megbizottja, *Neufeldt* Károly és *Schoeller & Co.* megbizottja, *Urbán* Iván és *Nationalbank* für Deutschland megbizottja, *Révész* Adolf és *Paul* Subert dr. megbizottja, *Mesko* Sándor dr., *Salacz* Gyula, *Purgly* János, *Farkas* József, *Heinrich* Sándor és *Bréda* Viktor gróf megbizottja, *Bohus* Zsigmond báró, *Schöber* Béla dr. és Magy. agrár- és járadékbank megbizottja, *Somogyi* Kornél és *Wiener* Bankverein megbizottja, *Szalay* Antal, *Hegedüs* László és *Enyedi* Béni megbizottja, *Szapáry* István gróf, *Mezey* Andor, *Neuman* Dániel és *Neuman* testvérek megbizottja, *Szathmáry* Gyula és *Urbán* Adolf megbizottja, *Dániel* Endre, *Fodor* Gyula az Aradmegyei Takarékpénztár megbizottja, *Blaskovits* Ernest és *Blaskovits* Aladár megbizottja, *Kell* Lipót dr., *Bohus* László báró, *Jankovich* Lőrinc, *Martens* Caesar, *Tötössy* Géza dr. és *Szathmáry* János főfelügyelő.

A nemzeti cimere az aradmegyei iskolákban.

A közigazgatási bizottság ülése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 7.

Ma délelőtt kilenc órakor tartotta meg június havi rendes ülését Aradmegye közigazgatási bizottsága. A bizottsági ülésen, melyen *Károlyi* Gyula gróf főispán elnökölt, a szakelőadókon kívül megjelentek *Urbán* Iván, *Fábián* László, *Verzár* Márton, *Friebeisz* Miklós, *Purgly* László, *Heinrich* Sándor, *Nachtnébel* Ödön és *Vásárhelyi* József.

A bizottsági ülés főbb tárgyaitól itt következik tudósításunk:

Róka József pénzügyigazgató, kir. tanácsos jelentése szerint a múlt hónapban befolyt egyenes adóban 282,383 korona, (a múlt év májusi eredményénél 26,132 koronával több) közvetett adókban és fogyasztási adókban 155,806 kor., (a múlt évinél 24,616 koronával kevesebb) és hadmentességi adóban 722 korona (a múlt évinél 180 koronával kevesebb.)

A megye közegészségügyi és állategészségügyi állapota a múlt hónapban kielégítő volt.

Varjassy Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelő jelentésében többek között beszámolt arról is, hogy Aradmegye több iskolája nem felelt meg azon törvényes követelménynek, hogy a nemzeti cimert az épület homlokzatára, az új törvényben előírt iskolafeliratok fölé kell helyezni. Több iskolában a cimert az udvarban függesztik ki, néhol pedig a konyha mellé teszik. A bizottság utasította a főszolgabírákat, az iskolafentartóknál szigorúan járjanak el, hogy a cimere a méltó helyre kerüljön.

Két új vasuti megállóhely elnevezésével foglalkozott még a bizottság. A *Simonyifalva* mellett létesített új megállóhelynek a község *Simonyifalva*—*Ujfalu* nevet akart adni, az

államépítészeti hivatal előterjesztésére azonban a bizottság a *Szalai-megálló* elnevezést ajánlotta, a föld tulajdonosának nevével. *Kurtics* és *Sofronya* között *Tagányi* Sándor földbirtokos rakodó vágányt és kitérőt létesített. Az államépítészeti hivatal a kitérővel szemben levő puszta neve után *Boros-Szokács* elnevezést ajánlotta, a bizottság azonban a *Tagányi-kitérő* elnevezést hozta javaslatba.

Kossuth és Andrássy Bécsben.

A holnapi kihallgatások.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, június 7.

Kossuth Ferenc, mint a függetlenségi párt vezére, ma délután Bécsbe utazott, hogy holnap audiencián jelenjék meg a király előtt. Kossuth Ferenc — hír szerint — azt fogja ajánlani a királynak, hogy adja a kormányt kizárólag a függetlenségi pártnak, aminek fejében a párt megcsinálja az általános választójogot és belemegy egy két éves bankprovizóriumba. Az összes függő kérdések, mint a bankügy, katonai engedmények, az új népparlament döntése alá bocsátatnának.

Ez nagyjában a Kossuth kibontakozási terve. A bécsi lapok már előre kürtölik, hogy a király ehhez a programhoz nem járul hozzá és így Kossuth audienciája teljesen eredménytelen marad. Magyar politikai körökben azonban úgy hiszik, hogy Kossuth rá tudja bírni a királyt arra, hogy függetlenségi kormányt nevezzen ki.

Kossuth után a király Andrássyt fogja meghallgatni, aki ismét az ő katonai nyelvedményeivel fog előállni. Általános az a vélemény, hogy Andrássy sem érhet el semmit és kizártnak tartják, hogy Andrássy engedmények nélkül is vállalkozzék egy átmeneti miniszterium megalakítására. A bécsi nagy lapok vasárnapi számai mindazonáltal egyhangúlag Andrássyt tippelik a jövő emberének.

A mai eseményekről alábbi tudósításunk ad számot:

Államiérllak tanácskozása.

Budapesti tudósítónk jelenti: Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert ma délelőtt a kereskedelemügyi miniszteriumban felkeresték *Wekerle* Sándor miniszterelnök és *Apponyi* Albert gróf kultuszminiszter. A három miniszter hosszú időn át folytatott megbeszélést. Később *Batthyány* Tivadar gróf és *Holló* Lajos látogatták meg a minisztert, kikkel több mint másfél óra hosszáig tanácskozott Kossuth.

A holnapi kihallgatás.

Budapesti tudósítónk jelenti: A *Nap* tudni véli Kossuth és Andrássy gróf holnapi kihallgatásának lefolyását. Közleménye szerint a függetlenségi párt feltétlen lojalitásáról biztosítja a királyt és a királyi házat. A függetlenségi párt 1906-ban is kereste a módot, hogy a nemzet és király között békés harmonia legyen. A bankkérdést egyetértően akarja megoldani, de másrészt megakarja védeni Magyarország jogait a nélkül, hogy támadólag lépne fel Ausztriával szemben. A függetlenségi párt nem fog akadályt gördíteni az általános választói jog elé, de nem dolgozhat azokkal, akik a bankkérdésben vele szemben állást foglalnak. Ja-

vasolni fogja Kossuth a királynak, hogy tisztán a függetlenségi pártra bizza a kormányzást, amely sorrendben, változás nélkül kívánja a munkaprogramot megoldani és pedig elsősorban a választói reformot, azután a bankkérdést és a többi függő kérdéseket.

A miniszterek Bécsben.

Bécsből táviratozzák: Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter ma éjjel 11 órakor, Andrássy Gyula gróf belügyminiszter éjjel 12 órakor Bécsbe érkezett. A miniszterek a Magyar Házban szálltak meg.

Az áthárított felelősség.

A tanács dilemmában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 7.

Érdekes testület Arad város tanácsa. Meg van benne két kitűnően praktikus tulajdonság. A legegyszerűbb dolgokat úgy bonyolítja, hogy a gordiusi esemő ahhoz képest valóságos egyenes és — amint ezt már igen gyakran elmondottuk — előszeretettel hárítja át a felelősséget másra. Például a bizottságokra. Pilátus iskolába járhatott volna a tekintetes tanácshoz.

Ime itt a bizonyító példa. A törvényhatósági bizottság legalább háromszor szokta minden közgyűlésen kimondani, hogy feltétlenül hiva a nyilvános árlejtésnek. Ha jól tudjuk, ezt minden tanácstagnak a szobája ajtajára vésetni is elrendelte. De különösen hangsúlyozta ezt az elvet a városi földek bérbeadására vonatkozólag. A közgyűlés is így tanulta ezt meg a minisztertől, aki körülbelül négy évvel ezelőtt mondotta ki, hogy a város a saját jól felfogott érdekében a földjeit a bérleti szerződés lejárása után nyilvános árlejtésben adja bérbe. Ez a belügyminiszteri döntés akkor történt, amikor a Gellin-dűlőbeli földekért folytatott harcot a törvényhozásban két aradi földhirtokos.

Miután ez a városi egyszeregy, a tanács mit tesz? Egy adott esetben nem dönt, hanem a gazdasági székre bizza azt.

Az ugynevezett Libás dűlőn 160 hold földet bérben Kristyóry János nagyiparos, törvényhatósági bizottsági tag. Kristyóry tovább is meg szeretné tartani bérletét, amely most nemsokára fog lejárni. Kristyóry beadványt intézett a törvényhatósághoz, hogy a Libás-dűlőn lévő általa bérelt 160 hold földet további 12 évre a régi bérösszegért neki adja bérbe. A tanács nem sokat gondolkodott, hanem a gazdasági székhez utasította a beadványt.

A gazdasági szék Lócs Rezső gazdasági tanácsnok elnöklete alatt ma délelőtt tartott ülésén foglalkozott Kristyóry kérvényével. Az előadói javaslat az volt, hogy a gazdasági szék mellőzze ezuttal a nyilvános árlejtést és adja Kristyórynak bérbe a földet a régi bérösszegért. A gazdasági székben meg lett volna a hajlandóság erre, csak hogy az egyik bizottsági tag ellene szólt az előadói javaslatnak.

Kifejtette, hogy a kérelmet nem lehet és nem is szabad teljesíteni. A föld értéke megnagyobbodott s a város jövedelmeit így szaporítani lehet. Különben sincsen joga a gazdasági széknek a földet így nyilvános árlejtés mellőzésével bérbe adni. Indítványára a gazdasági szék kiküldte a mezőgazdasági bizottságot, becsülje meg a kérdéses föld értékét és ennek előterjesztése alapján javaslatot tesz a tanácsnak.

Igy lesz a legegyszerűbb kérdésből közgazgatási tengeri kigyó, de a tanács szerencsésen áthárított ismét egy felelősséget, nem is egy, hanem két bizottságra.

SPORT.

+ Az Aradi Atlétikai Klub győzelme Debrecenben. Vasárnap délután rendezte meg Debrecenben országos torna- és atlétikai versenyt a Debreceni Torna-Egyesület, melyen az Aradi Atlétikai Klub Molitorisz József tagjával képviseltette magát, ki is a gyűrűhinta és súlydobás magasba, összetett versenyből I. díjat,

diszített nagy ezüst érmet nyert. E jelentős torna- és atlétikai győzelem illően sorakozik az eddigi atlétikai és football győzelmek sorozatahoz.

AHONNAN MEGSZÖKIK A VÉGREHAJTÓ.

A torontálmegyei billéi járásbirósági végrehajtó lemondott állásáról, mivel egész éven át nem akadt végrehajtása.

Széles e világon közismeretű dolog, hogy Magyarország a per és végrehajtások hazája. Ősi tradíció ez, amelynek eredeti története van. Ilyen körülmények között a legkritikább dokumentumnak lehet számítani azt a levelet, amelyet ma egy nagybecskereki olvasónk küldött be hozzánk. Erdekességre nézve pedig el lehet mondani, hogy a maga nemében páratlan. Arról értesít bennünket a levél, hogy a torontálmegyei billéi járásbiróság vezetője hivatalos előterjesztést tett az igazságügyminiszterhez, hogy az ottani bírósági végrehajtói állást szüntesse be; — az előterjesztéssel egyidejűleg pedig a végrehajtó lemondott állásáról. Az előterjesztés és a lemondás oka az, hogy a bíróság területén közel egy év óta egyetlen végrehajtás sem fordult elő.

Az bizonyos, hogy Magyarországon olyan esufság még nem esett meg sehol, hogy az adósok bojkottálják a végrehajtót és fizessenek minden akadékoskodás nélkül, úgy, amint a bíró ítél. Exekució elkerülésével. Fizetnek ám, mert van miből. Ugyanis ezt az eldorádó területet betelepített svábok és szintén betelepített franciák lakják, akik kitűnő, szakszerű gazdálkodásukkal olyan anyagi jóléthez jutottak, hogy per elvesztés esetén minden megerőltetés nélkül, exekució mellőzésével képesek fizetni. Ezeknek az embereknek egyedüli tőkájök és éltető elemük a föld, a fásasztó munkával megtermékenyített magyar ugar. Ennek a gyümölcse eredményezte a lakosság jólétét, amely ime, ma már a végrehajtó megszökését idézte elő.

Egy sajnálatos tanulságot lehet levonni a billéi esetből. Azt látjuk ebből is, hogy a magyar kanaanak dus terményeit csak az idegen ajku telepítvényeseink, a svábok, bolgárok, szerbek és franciák tudják kihasználni és leszedni. A fajmagyar lakosság idegenkedik még a föld gazdaságosabb kihasználásától, a konyhakertészet üzéstől, a mesterséges öntözéstől, a fásasztó munkától. Egy kis területen, csupán Nagykovács és Kecskemét környékén üznek magyar földmivesek intenzívebb gazdálkodást és ott ma már nemcsak nagy exportálást sikerült nekik elérniök, hanem anyagi jólétet is. Az ország egyéb helyein mindenütt telepítvényesek kezében van a jól jövedelmező konyhakertészet.

Tűzzel-vassal igyekezzenek a magyar földmivest az okszerű gazdálkodásba belevenni azok, akik tudatában vannak az abban rejlő hatalmas erőnek. Ez a jóakaratu buzgalom azonban megtörik a magyar paraszt maradi gondolkodásán, közömbösségén és üzleti éhhetetlenségén. A saját jóléte előmozdításának önmaga állja útját. Most az aradi ügyészség vezetője, a fogházba elzárt rabokat akarja rávezetni, ugyszólván erőszakos uton a konyhakertészet gazdálkodására. Lehet, hogy az ő szép eszméi csak teoriában fognak maradni és amíg a billéi telepítvényesek bojkottálják és megszökésre kényszerítik a végrehajtót, addig a mi magyar földmiveseink birtoka tovább is dobra kerül...

V.

Tüntetés az önálló bank mellett.

Országos nagygyűlés Budapesten.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, június 7.

Impozáns módon folyt le az országos nagygyűlés, melyet a főváros függetlenségi érzelmi polgársága rendezett vasárnap délelőtt az önálló nemzeti bank érdekében, a központi városháza udvarán. Ember-ember hátán szorongott az óriási területen.

Már a kora reggeli órákban ellepte a közönség a két gyülekező helyet, a keleti és a nyugati pályaudvar környékét, ahol az egyetemi ifjuság fogadta az ország különböző részeiből érkező küldöttségeket. A hajdumegyei, szabolcsmegyei, debreceni, csornai, lévai, kiskunfélegyházi, veszprémi, székesfehérvári, lőcsei, bánffyhunyadi, jászberényi, zombori, nagyenyedi, szegedi függetlenségi pártok, meg Alsó-dabas község háromszáztagu küldöttségei voltak számra nézve a legimpozánssabbak, de ott volt az ország minden nagyobb függetlenségi pártjának legalább egy-két képviselője.

A tüntető menet, melyet lovasrendőrök nyitottak meg, délelőtt tíz órakor indult el a keleti pályaudvarról. A lovasrendőrök sorfala mögött haladtak a küldöttségeket vezető országgyűlési képviselők és főispánok, majd az egyetemi ifjak csapata. Utánok a vidéki küldöttségek beláthatatlanul hosszú sora következett. A menet a Rákóczi-úton és a Nagyköruton haladt végig az Oktogon-terig. Utközben folyton éltették az önálló bankot, Kossuth Ferencet, Apponyi Albertet és Justh Gyulát. A függetlenségi és 48-as pártkör Erzsébet-köruti helyisége előtt szinte orkászertüen tört ki az éljenzés. Az utvonalon több helyen fellobogózták a házakat és az ablakokból kendőkkel integettek az elvonuló menet felé.

Az Oktogon-teren a menet megállapodott és bevárta a nyugati pályaudvarról a Teréz-köruton át érkező vidéki küldöttségeket, majd ezekkel egyesülve, mintegy új erőre kapva, haladt a menet zugva, énekelve, kiáltozva tovább, az Andrássy-úton végig, a Váci- és Károly-körutakon a központi városháza felé.

A hatalmas udvar közepén emelvény volt felállítva.

Az emelvényen az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt tagjai foglaltak helyet. Vagy félszáz képviselő és több főispán volt jelen. A tanácskozás előtt az összes jelen voltak elénekelték a Szózatot, majd Plathy György dr. nyitotta meg rövid bevezető beszéddel a gyűlést.

Legelőször Justh Gyula képviselőházi elnök és Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter üdvözlő táviratait olvasták fel. Ezek nyomán éljenzés támadt, melynek csillapultával Sajó János fővárosi bizottsági tag üdvözölte a polgárság nevében a gyűlés résztvevőit.

Általános figyelem közepette emelkedett ezután szólásra Batthyány Tivadar gróf. Emlekeztetett arra, hogy Andrássy Gyula gróf akkor csatlakozott hozzájuk, amikor Tisza István gróf miniszterelnök a zsebkendőt akarta belevinni a magyar politikába. Most azzal ijesztgetnek, hogy Andrássy Tiszával fog majd kezét. Ezek csak agyrémekek, mert Andrássy és Tisza egy táborban nem lehetnek többé. A függetlenségi párt három évig türe, hogy hűtlenséggel vádolják. Elakarta végezni a magára vállalt kötelezettségeket. Most elfogyott a nemzet türelme s a pártnak kötelessége, hogy kifejezést adjon a nemzet akaratának, melylyel az önálló bankot követeli. Ausztria ezt ellenzi, tehát külön kell válnunk Ausztriától és megkérdezése nélkül, egyetértve a királlyal, kell végrehajtanunk a nemzetnek ezt a törvényben biztosított jogát.

Percekig zugott a beszéd végén az ováció és Holló Lajos alig juthatott szóhoz. Azzal kezdte a beszédét, hogy a függetlenségi pártot és a független érzelmi polgárságot nem hiu ábrándok tüzelik, az országának joga van az önálló bankhoz is, az önálló vámterülethez is. Ezt a jogát a nemzet érvényesíteni kívánja és követeli, hogy 1910-ig állítsák fel az önálló magyar nemzeti bankot.

Holló beszéde után *Teleki Arvéd* gróf, *Nagy Dezső* és *Hock János* beszéltek hasonló szellemben, majd a vidéki küldöttségek vezetői jelentették be egymásután az önálló bankhoz való törhetetlen ragaszkodásukat. Ezzel a gyűlés véget ért.

Ezután zászlóerdők alatt vonult a küldöttség *Kossuth Ferenc* lakása elé, aki az erkélyen megjelenve *Platthy* beszédjére ekként válaszolt:

— Tisztelt barátaim! Az önök megjelenését köszönöm és úgy tekintem, mint szeretőknek és bizalmuknak megnyilvánulását. Hála vagyok a szeretetért, mert a szeretetben nagy erő rejlik, amelyvel csodákat lehet művelni és számítok az önök bizalmára, mert lellem azt számítja, hogy ezt megérdemeltem. (Eljenzés.) Kövessen is az önök bizalma az én nehéz munkámban, mert tudom, hogy az igaz uton járok, az ország igaz érdekeiért fáradozom. Az út nehéz, tövisekkel van telve, de azért haladjunk rajta magyarok, elszántan! Az út nehézségeiről és egyáltalán a helyzetről megnyilatkozást ne várjanak. En lemondott miniszter vagyok. (Eljen *Kossuth*!) Azért mondtam le, mert az önálló nemzeti banknak híve vagyok. (Eljenzés.) Mint ügyvivő miniszternek teljes lehetetlenség bármily irányban nyilatkoznom és bármily programot jeleznem. Azt azonban mondhatom önöknek, hogy kötelességemet teljesíteni fogom és e kötelesség teljesítésében erőt fogok meríteni az önök szeretetéből és bizalmából. Tartásuk is meg — ezt is, azt is — és akkor van reménységem, hogy szolgálhatni fogom azt az ügyet, amely meggyőződés szerint egy az országnak, mint az alkotmányos magyar királynak közös érdeke! Köszönöm megjelenésüket!

Kossuth szavai nyomán harsogó éljenzés támadt, amely csak akkor csillapult, amikor az egyik csoportban rázendítettek a *Kossuth*-nótára. Pillanatok múlva az egész térség énekelte. A tömeg ezután lassan széteszlett, a képviselők pedig *Holló Lajos* és *Batthyány Tivadar* gróf vezetésével felvonultak *Kossuth Ferenc* lakására.

„Amit a körülmények megmagyaráznak.”

Küry Klára tolvaja

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, június 7.

Küry Klára színművésznő — mint azt az *Aradi Közlöny* megírta — a múlt hónapban elpanaszolta a rendőrségen, hogy a hávósvölgyi erdőben egy fiatalember ellopta a kézi-táskáját, amelyben 12 korona készpénz és több értékes tárgy volt. A rendőrség kinyomozta, hogy *Tóth Péter* kiszombori születésű, huszonöt éves, nős lakatossegéd volt a tettes, aki, mint a védekezésből kiderült, nem tartozik a tolvajok bűnös világába és nem is volt szándékában megtartani a művésznő értéktárgyait. Lopás vétsége miatt emeltek vádat *Tóth Péter* ellen, aki fölött — mint fővárosi tudósítónk jelenti — ma ítélkezett *Polónyi dr.* járásbíró.

A tárgyaláson, amelyen *Küry Klára* nem jelent meg, előadta a vádlott, hogy egy vizsgára készült az elhagyott erdőben, amikor *Küry Klára*-val találkozott. A művésznő, akit nem ismert, megkérte, hogy mutassa meg, hol lehet gyöngyvirágot szedni. *Tóth* udvariasan fölajánlotta szolgálatait és mintegy tíz pernyi virágkeresés után olyan ajánlatot tett a művésznőnek, melyet a körülményekkel meg lehet magyarázni. *Küry Klára* erre a váratlan fordulatra ijedtében futásnak eredt, miközben a kézitáskát elejtette.

Mikor *Küry*, az erdő szélére érve, biztonságban érezte magát, visszafordult és arra kérte a fiatalembert, hogy a táskát vigye hozzá. Erre *Tóth Péter* azt felelte, hogy menjen érte, nem lesz bántódása. A művésznő azonban újabb ajánlattól félt és eltávozott a táskával. *Tóth Péter* ezután elrejtette a táskát egy bokor alá,

előbb azonban kivett belőle egy arany cukortartót és 12 koronát. Később a cukortartót és a táskát beszolgáltatta a rendőrségre, de a pénzt elköltötte. Felajánlotta, hogy megtéríti.

Mindezek a tárgyaláson tisztázódtak, mire a bíróság öt napi fogházra ítélte a vádlottat, az ítélet végrehajtását azonban a büntető-novella 1. szakasza értelmében három évre felfüggesztette.

Kétszázezer koronás lopás.

Egy szatmári milliomos kifosztása.

Távirati tudósítás.

Arad, június 7.

A szatmári csendőrség nagyszabású bűnténynek jött a nyomára. A város egyik leggazdagabb polgárát, *Halmi Jánost*, egy özvegy-asszony és egy fiatalember furfangos módon több százezer korona erejéig megkárosították, azután megszöktek. Az esetről a következő tudósításunkban adunk számot:

Még ez év március havában feljelentés érkezett a szatmári csendőrséghez özv. *Galgóczi Istvánné* és a vele közös háztartásban élő foglalkozás nélküli *Görög Sándor* ellen a miatt, hogy bár fillér vagyonuk, vagy jövedelmük sincs, pazar módon szórják a pénzt, amit bizonyosan bűnös uton szereztek. *Galgócziné* az *Árpád*-utcában *Halmi János* dúsgazdag, milliomos házában lakott. A 78 éves ember nagy vagyona mellett zsugori, koldus életet élt, háztartást se vezetett, sőt annyira ment, hogy a pénzügyigazgatóság kénytelen volt egyik házat elárvereztetni, mert nem fizetett adót. A múlt hó folyamán Szatmárra érkezett *Kovács Gusztáv* volt debreceni darabont főispán, hogy *Halmi* ügyeit rendezze. Konstatálta, hogy az öreg *Halmi*-nak egy hatvanezer és egy 294 koronás betétkönyve hiányzik. *Kovács Gusztáv* ismeretlen tettesek ellen nyomban büntető feljelentést tett.

A nyomozást *Acs Géza* csendőr-mester vezette, aki megállapította, hogy a kár sokkal nagyobb, mert 2—300 ezer koronás lopásról van szó. A gyanu azonnal *Galgócziné* és *Görög* ellen irányult, akik időközben Szatmárról Budapestre költöztek és az *Izabella*-utca 78. szám alatt béreltek lakást. A szatmári csendőrség megállapította, hogy *Galgócziné* egy ügyvéd utján, — akinek irodájában *Görög* alkalmazást nyert — egy 67291 koronáról kiállított betétkönyvet akart értékesíteni, de a pénzügyi igazgatósága, ahol a pénz felvétele végett jelentkeztek, gyanusnak találta a dolgot és telefonon a szatmári Gazdasági és Kereskedelmi Bankhoz fordult, ahonnan azt a választ adták, hogy a betéti összeg felvételére *Halmi János* kívül senki sem jogosult. Amint *Acs* csendőr-mester értesült a történetekről, nyomban Budapestre utazott *Galgócziné* kihallgatása végett.

Galgócziné a kihallgatás során egy írás mutatott fel, hogy *Halmi* a kérdéses betétkönyvet neki ajándékozta hálául, mert betegségében ápolta. Azt hiszik, hogy ezen az íráson levő aláírás hamis. *Görög Sándor* pedig azt mondotta, hogy *Halmi* 8—9000 koronát adott neki. Egyébként — mint állítja — fogadott fia *Halmi*-nak. A csendőrség természetesen nem fogadta készpénznek a gyanúsítottak előadását, hanem házkutatást tartott *Galgócziné* lakásán, ahol 11 ezer koronára rugó zálogcédulát, nagy mennyiségű arany ékszereket és körülbelül 50 ezer korona értékű sorsjegyet, összesen 150 ezer korona értéket találtak. A csendőrség buzgón nyomoz a további adatok megszerzésére.

A Spitzer-örökség a közgyűlés előtt.

A jogügyi bizottság javaslata. — Spitzer Ignác-utca.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, június 7.

A szerdai törvényhatósági közgyűlés két ízben is foglalkozik a város nagynevű jöltevének hagyatéka folytán a fejedelmi végrendelettel. A polgármester, mint azt már a múltkor megírtuk, tudomására hozza a közgyűlésnek a bőkezű hagyományozás megtörténtét és indítványt tesz *Spitzer Ignác* emlékének megörökítésére, a tanács pedig a jogügyi bizottság javaslata alapján tesz előterjesztést a törvényes örökösrel, özvegy *Förster Károlyné* született *Spitzer Betty*-vel kötendő egyezkedés iránt.

Lapunk vasárnapi számában egész terjedelmében ismertettük azt a beadványt, melyet *Mittler Izidor dr.* ügyfelének, özvegy *Förster Károlyné* szül. *Spitzer Betty* nevében nyújtott át a polgármesternek. Ebben felszólítja *Arad*-városát mint *Spitzer Ignác* általános örökösét, hogy a végrendelet, illetve a hagyatéka megtámadó pert elkerülendő, kössön egyezséget az elhunyt filantróp törvényes örökösével, özvegy *Försternével* és kijelentette, hogy hajlandó a városnak jutó rész 15 százalékának átengedése fejében a pertől elállani.

A jogügyi bizottság *Varjassy Lajos* polgármester elnökletével tartott ülésében ma foglalkozott az egyezségi ajánlattal és hosszabb vita után elfogadott egy olyan javaslatot, mely a per elkerülése céljából a békés megegyezést teszi lehetővé. Nem fogadja el a *Mittler dr.* által felajánlott egyezkedési kulesot, a 15 százalékot, hanem elégségesnek tartja, ha a város, dacára annak, hogy a végrendeletet megtámadhatlannak tudja, mégis öt százalékot a reája eső részből átenged az elhunyt nővéreinek.

A szerdai közgyűlés elé kerülő javaslat, melyet *Jegesy Károly dr.* alügyész terjesztett elő, a következő:

A város közönsége meg van győződve arról, hogy a végrendelet hatályos és megtámadhatatlan, minden pontjában. Azonban a kilátásba helyezett hosszúságú per elkerülése céljából — bár a pertől tartania oka nincs — hajlandó egy olyan, a törvényes örökösrel kötendő egyezséget létesíteni, amely az ajánlatban foglaltnál a városra nézve kedvezőbb a kiegyezési összeg tekintetében.

E végből azt véleményezi a bizottság, mondja ki a törvényhatósági bizottsági közgyűlés, hogy a következő feltételek mellett lép egyezsége:

1. A város közönségének jutó örökség öt százalékát a törvényes örökösnek, özvegy *Försterné* szül. *Spitzer Betty*-nek átengedi.

2. Köteles azonban *Spitzer Betty* a pótvégrendelet 14. pontjának k) alpontjában körülírt lemondási nyilatkozatot kiállítani.

3. Ezen nyilatkozathoz úgy leánya *Geiringerné* született *Förster Paula* mint fia *Förster Julius* hiteles írásban köteles hozzájárulni, vagy amennyiben ezek egyike is a hozzájárulás megadását megtagadná, köteles *Spitzer Betty* elismert orvosszakértők által kiállított nyilatkozattal igazolni, hogy a nyilatkozat kiállításának időpontjában épelméjű és beszámítható állapotban volt.

4. Az egyezségeleg fizetendő összeg ellenében a *Spitzer Betty*-nek fizetendő életjáradékából azon összeg, mely az egyezségeleg fizetendő összeg kamatainak megfelel, levonandó.

5. Végül az egyezség csak a közalapít-

ványi igazgatóság jóváhagyása után emelkedik jogérvényre. Miután azonban a közalapítványi igazgatóságtól függ az egyezmény érvénybe lépése, amennyiben a harminc nap letelnék és az egyezség reményében Spitzer Betty a nyilatkozatot aláírná, akkor ha az egyezség a közalapítványi igazgatóság részéről jóvá nem hagyatnék a Spitzer Betty által kiállított nyilatkozatot a város közönsége nem létezőnek tekintti.

A felejtethetlen nevű jóltevő emlékének megörökítésével is foglalkozik a szerdai közgyűlés.

A polgármester tudniillik a május havi közigazgatási jelentésében megemlékezik Spitzer elhunytáról és azt indítványozza, hogy a városnak eme maecenását úgy tisztelje meg a közönség, hogy egy utcát nevez el a nevére.

A polgármesteri előterjesztés a következő:

Mielőtt városunk 1909. május havi közalapítványáról szóló jelentésemet megtenném, sajnálattal emlékezem meg néhai Spitzer Ignác törvényhatósági bizottsági tag elhunytáról, ki két milliónál többet tevő vagyonának nagy részét jótékony célra hagyta végrendeletileg. Általános örökösévé Arad szab. kir. város közönségét tette azon kötelezettséggel, hogy a hagyatékának a hagyományok és életjáradékok kifizetése után fenmaradó részéből Arad szab. kir. város közönsége örökös alapítványaként közkórházat tartozik létesíteni. Azonkívül a városi árvaháznak, aradvárosi szegények segélyezésére alapítványként s a polgári menháznak 5000—5000 koronát hagyományozott s nagy összegű alapítványt tett több jótékony célú intézmény javára és zsidó férfi és női menház létesítésére.

Midőn ezt a tekintetes Törvényhatóságnak bejelentem, indítványozom, hogy a nagylelkű örökös emléket méltóan megörökíteni méltóztassék azzal, hogy a Nádor-utcát, melyben a polgári menház is van, Spitzer Ignácra nevezze el.

A közgyűlés bizonyára egyhangulag fogadja el a polgármester előterjesztését.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

* Az Aradi Képző- és Iparművészeti társulat pályázatát hirdető művészi kivitelű diszoklevélre. A pályázaton csupán a társulat tagjai vehetnek részt. Első díj 60 korona, második díj 50 korona és harmadik díj 40 korona, melyek fejében a pályanyertes mű a társulat tulajdona marad. Ezenkívül a társulat fentartja a jogot, hogy három darab nem díjazott pályaművet 20—20 korona díjjal megválthat. A diszoklevél méretei 30—40 cm., illetve 1200 cm.² A hosszúságok mások is lehetnek, de a terület 1200 cm.²-nél sem nagyobb, sem kisebb nem lehet. A diszoklevél fölíráta a következő: „Diszoklevél, melyet az Aradi Képző- és Iparművészeti Társulat, a társulat iránt kifejtett jóakaratu támogatásáért elismeréseként adományozott. . . . igazgató, . . . elnök, . . . titkár”. A pecsét helye nagytengelyével vízszintesen fekvő ellipszis, melynek hossza 4,6 cm., a kis tengely hossza 2,2 cm. A pályaművek folyó évi december 1-ig a társulat igazgatóságánál (fa- és fémpariskola) nyújtandók be.

* Az Uránia-színház új műsora. Nagy sikerrel mutatta be hétfőn új műsorát az Uránia-színház. Az új műsor stilszerű folytatása az Uránia nagy tetszéssel találkozó műsorainak és a sok mulattató látványosság mellett több olyan látványosság is szórakoztatja a publikumot, melyek tanulságos szükségükkel eredményes emlékként vésődnek a közönség emlékezetébe. Egyik ilyen látvány a Szumatra-szigeten kultivált bambusz kalapgyártás. A rendorkutyák praktikus alkalmazása. Mindkét kép eredeti és sokak előtt ismeretlen látvánnyal szórakoztat. Nagy hatása van Germain és Trebor francia írók pompás drámájának, A szálloda tolvajainak, mely egy világvárosi

speciálitással ismerteti meg a nézőt. A nagyhatású műsora szerdán mutatja be utolszor az Uránia-színház. 791.

* Nyár. A Légrády Testvérek kiadásában ismét új könyv jelent meg. Ennek az irodalmi újdonságnak „Nyár” a címe, szerzője pedig Bokor Malvin. A kötet 18 apró elbeszélést, tárcát foglal magában és arról tesz bizonyosságot, hogy Bokor Malvin bátran szembe szállhat a kritikával, amely csakis kedvező lehet reá nézve. Ez a fiatal leány egyike azoknak a nőiróknak, akiknek van mondani valójuk és akik nem olvasmányaik hatása alatt másolnak. A Nyár történeteiben élő emberek szerepelnek és nem fantasztikus hősök, akik csak mesevilágba valók. Érdekes történeteit jól és szépen is tudja megírni. Van ebben az irónoban megfigyelő képesség, tud jellemezni és művészi előadáshoz is ért. Egyszóval minden tekintetben kvalitásos író, aki bizonyára nagy olvasó közönséget fog szerezni magának, akik munkáihoz hűek maradnak. A csinos kiállítású kötet minden könyvkereskedésben megszerezhető. Ára 2 k. 40 f.

Megszűnt a piac-bojkott. Interpelláció a drágaság miatt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 7.

A piaci mizériákkal ma a városi gazdasági szék is foglalkozott, még pedig egy interpelláció kapcsán, amelyet Steiner József intézett Lócs Rezső gazdasági tanácsnokhoz. A feleletből megtudtuk, hogy az általunk felvetett eszmét: a hatósági közvetítő intézmény létesítését a tanács magáévá tette. Megtudtuk azt is, hogy a piaci bojkott megszűntnek tekinthető.

A legújabb események közé tartozik az ujaradi termelők tegnapi gyűlése is, amelyről, valamint a piaci mizériákra vonatkozó egyéb eseményekről itt következik tudósításunk:

(A tanács intézkedéseiről.)

A gazdasági szék mai ülésén Steiner József a következőket kérdezte Lócs Rezső gazdasági tanácsostól:

Mit tett a város a piac-drágaság megszüntetésére, illetve foganatosította-e a tanács a törvényhatósági bizottság ama határozatát, amelyvel kimondotta, hogy a városi földek bérlőinek hosszabb bérleti szerződést hajlandó nyújtani abban az esetben, ha azok a bérelt terület egy részén konyha-kertészetet üznek.

Lócs Rezső tanácsnok válaszában kifejtette, hogy a város elkövetett és el fog követni mindent, hogy a piac-drágaságot megszüntesse. A tanács a bérelni óhajtókat felvilágosította azokról a kezdeményekről, amelyeket a konyhakertészettel való gazdálkodás magukra vállalásával nyerhetnek. Sajnos azonban a bérlők inkább lemondtak a hosszú bérleti szerződésről, vagy nagyrészt nem mentek be a konyhakertészet gazdálkodásba. Dacára ennek, a tanács tudja, hogy sok városi bérlő konyhakertészetet üz, ott ahol alkalmas a talaj és ezért Múlek Lajosnak ismertetett indítványával kapcsolatban óhajtana, hogy a törvényhatósági bizottság bizza meg a tanácsot, hogy a költségvetésben felvett és kertészeti célokra fordítandó összeg nagy részét e gazdák jutalmazására fordíthassa. Még nagyobb eredményt vár a tanács attól, hogy a városi kertészetet konyhakertészté is berendezi, különösen azért, hogy a gazdák idejekorán megfelelő palántákhoz jussanak, ami a konyha-vevények termelésének egyik főfeltétele: továbbá a város a konyhakertészetben próbát óhajt tenni a szezon cikkek terjesztésével, hajlandó továbbá a tanács Szakoleczay Lajos kir. ügyész ismert törekvését is támogatni, amitől a tanács eredményt vár. Szükségesnek tartja a hatósági közvetítő intézmény eszméjének újbóli felvetését és tárgyalását.

Egyébként — ugymond Lócs — a dolog elvesztette sürgősségét, mert a piacon elég áru van, az ujaradi termelők nagy része már eljár a piacra és azt hiszi, hogy egy-két napon belül az árak az óriási termelésnek megfelelően normális mederbe fognak terelődni.

Megirtuk, hogy a belügyminiszter az aradi piac-exportőrök sürgönybeli panaszára leiratot intézett a tanácshoz, amelyben felszólítja, tegyen sürgősen igazoló jelentést, vajjon az egész szabályrendelet jóváhagyása előtt minnek léptette életbe az elővásárlási tilalomról szóló szakaszt.

(Válasz a miniszternek.)

A tanács ma terjesztette fel jelentését a miniszterhez, amelyben három pontban okolja meg a tett intézkedéseket.

1. Általános az óhaj, hogy a piacra járó közönség a közvetítő kereskedelem tolokodásától és drágításától megszabaduljon.

2. A belügyminiszter, mikor a vásári rendartásról alkotott szabályrendeletet leküldötte, az elővételi tilalomra vonatkozó szakaszra nem tett megjegyzést, sőt azt a véleményt keltette, hogy a korlátozás ellen neki kifogása nincsen.

3. Az 1879. évi 49. t. c. 6. szakasza, amely a kihágásokról szól, felruhazza a törvényhatóságokat azzal a joggal, hogy a szabályrendeletet kormányhatósági jóváhagyás előtt is akár egészükben, akár részleteikben szükség esetén életbeléptethessék.

A város ezen okok alapján kéri a minisztert, hogy ne változtasson a tett intézkedésen, miután a hatóság annak gyakorlati eredményeit figyelemmel kíséri és módjában van a szükséghez képest mérsékelni, vagy egészében is megszüntetni.

A mai piacon, valamint a tegnapi is az ujaradiak nagy tömegben jelentek meg. A nagyvásárlók most is Ujaradon vásároltak. Az árak a szombati árjegyzékhez viszonyítva nem változtak, mert az aradi közönség még mindig nem szokta meg az új rendet és az Ujaradon vásárló kofáktól vesz drágább áron. Erről a körülményről az ujaradi termelők a rendőrség képviselője előtt is panaszt tettek.

(Az ujaradi termelők gyűlése.)

Vasárnap délután gyűlésre jöttek össze az ujaradi termelők az ottani katolikus legényegyletben. A gyűlésre eljött Vasel, a Temesmegyei Gazdasági Egyesület másodtitkára, Leiszt Zsigmond, a Magyar Élelmiszer-szállító, r. t. intézője is. Devald Vilmos káplán szólt fel először, kifejtve, hogy az ujaradi kertészek csak azért indítottak mozgalmat, hogy termésüket, amit Aradon nem bírnak eladni, Ujaradon értékesítsék. Leiszt Zsigmond tartott ezután előadást a konyhakertészetről és a termékek értékesítéséről, javasolva a termelőknek, hogy ne adják fel az aradi piacot, mert az közelségénél és forgalmánál fogva jelentékeny fogyasztási terület az ujaradiaknak. Ezért tanácsolja, hogy járjanak az aradi piacra is és amit nem tudnak ott értékesíteni, azt vagy közvetítővel, vagy közvetlenül exportálják.

Szó került ezután egy szövetkezet és áru-csarnok létesítéséről. Többen felszólaltak a kérdésnél, de mikor arra került sor, hogy a körözött íveket aláírják, meggondolták a dolgot és a terv kivételét későbbre halasztották. Schaffer Béla főszolgabíró intette a termelőket, hogy ne bojkottálják az aradi piacot, miután olyan nagy a termelés, hogy úgy az ujaradi, mint az aradi piacot bőven el lehet látni áruval. A termelők nagy része helyeselte ezt az álláspontot és ki is mondták, hogy a ki akarja, felkeresheti az aradi piacot, áruját ott is eladhatja, viszont az ujaradi napi élelmiszerpiacot is fenntartják.

Nagy óra- és ékszer-üzlet!

Hirsch Jenő

óras és ékszerész

ARADON, Furray- és Rákóczy-utca sarkán

Elvállalok és készítek mindenemű órajavitást 3 évi jótállás mellett a legjutányosabb áron.

Raktáron tartok mindennemű zseb-, fali- és inga-órákat, valamint arany- és ezüst-árut a legfinomabb kivitelben. 1857

Zalogcédulákat, tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb áron veszek, vagy ujakra átcserelek.

Egy pénzbeszedő
irodaszolga
kerestetik.

Csekély óvadékkal rendelkezők előnyben részesülnek.

Szalkai Margit
női divatterme

Arad,

Weitzer János-utca 13.

(A főpostával szemben)

Ajánlja magát az uri hölgyközönség szives figyelmébe.

2232

Ugyanott **tanulóleányok** felvétetnek.

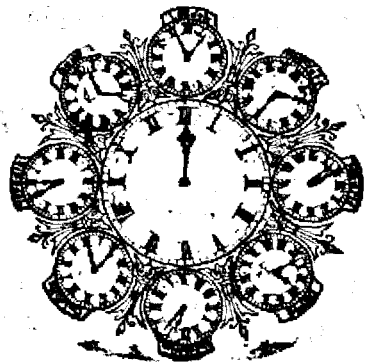
Figyelem!

Hol lehet olcsón órákat venni és jól javíttatni? Csakis

VÁRADY JÁNOS órásnál

Arad, Boros Béni-tér 16. sz. a.

(Vantecék-ház.) 2072

ahol egyszersmind zálogcédulákat tört arany- és ezüst árut legmagasabb ár mellett veszek és átcserelek.

Nagymennyiségű
pléh-pánt
és
maculatura
jutányos áron
eladó.

Első aradi műköszörüs üzlet villanyerőre berendezve.

Ajánlom úgy a nagyközönség, mint különösen borbélymester urak b. figyelmébe kitűnően berendezett

műköszörüs üzletemet

hol legfinomabb köszörüléseket gyors és pontos kivitelben elvállalok. Raktáron tartok haj és szakállvágó gépeket és minden e szakmába vágó műszereket és késeket. Szives pártfogást kér

Turturén Fülöp

műköszörüs 2214

Asztalos Sándor-u. 10.

Engelhardt-féle

Chassalla Sandalok

hölgyek, urak és gyermekek részére 2095

tennis czipők

kizárólagosan

Weinberger János cipő áruházában kaphatók.

Használt

ó l o m

megvételre kerestetik

Bolthelyiségek

bérbeadása!

A Boros Béni-tér II. számú ház

1908 átalakítása következtében

folyó évi augusztus hó 1-től kezdve

bolthelyiségek

bérbeadatnak.

A bérfeltételek, ugymint a tervek betekintethők az Ujaradi uradalmi sörfőraktárban

Arad, Boros Béni-tér 23. szám alatt.

Különleges olcsó cikkek.

Moire alsó szoknya

minden színben

darabja 4 frt. 50.

Herweth mieder

legujabb facon

darabja 7 korona.

Nagy parthie vétel

női és férfi zsebkendőben

Csoda olcsó árok.

Nyári idényre!

Ajánljuk nagy választékban nyári takarót, fürdő öltönyt, fürdő kalapot, fürdő lepedőt. Uj mintázatú mosó és gyapju Delainek. Uj könnyű ruhakelmék mint Poupine-Grenadin. Legujabb vásznak mosó Ottomán minden divatszínben.

Rosenblüh H. és Társa
Szabadságtér.

Különleges olcsó cikkek.

Tiszta selyem

Tafft alsószoknya

minden színben

darabja 5 frt. 80.

Női himzett ing

jó chiffon, 271

darabja 1 frt. 65.

Ima madapolan

kelengye ing

darabja 2 frt. 20.

Uj. Uj! Uj.

Ujítás.

Van szerencsém a m. t. közönség szíves tudomására adni, hogy

80.000 kötetes kölcsönkönyvtáram

kiegészítésül

ujdonsági osztályt

létesítettem. Ez új osztályt olyképen fogom vezetni, hogy az eddigi szokástól eltérően, mely szerint kölcsönkönyvtáramba ujdonságokat csak 5—10 példányban soroztam be, ez újítás létesítésével **ezentúl minden ujdonságot 15—20 példányban** fogom ez új osztály révén az olvasó közönség rendelkezésére bocsátani. **Célom, hogy ezáltal a legmesszebb menő igényeknek is eleget tehessek és megszüntessem azt a panaszt, mely szerint egyes ujdonságokra az olvasó közönségnek néha túl sokáig kellett várakoznia.**

Ez új osztály létesítésével lehetővé tettem azt, hogy azok olvasási igényei is teljes mértékben fognak kielégítést nyerni, kik — saját könyvtáruk lévén — csupán ujdonságok olvasására szorítkoznak.

Egy további lényeges kedvezményes eljárást pedig ezzel kapcsolatban egyidejűleg azzal honosítottam meg, hogy az egy-két hónap mulva forgalomból kikerülő ujdonságokat, amelyeket ugyis bekötetlen állapotban adok olvasásra, megvételre mélyen leszállított árban bocsátom a m. t. közönség rendelkezésére. Így bárkinek módjában álland, könyvtárát a legújabb és legjelesebb, jó állapotú művekkel olcsón szaporítani.

Ugyanezen újítást

zenemű-kölcsönző intézetemre is kiterjesztettem.

Ez új vállalatához a m. t. közönség szíves pártfogását kéri, — kiváló tisztelettel

KERPEL IZSÓ

könyvkereskedő

ARADON, Andrassy-tér 20. sz.

(Fischer Eliz-palota.)

Telefon szám 385.

120 hektoliter

sziklás talajon termelt, kiünő jó minőségű 2288

hegyibor

mely alkalmas gyengébb borok följavítására is,

jutányos áron eladó

Nejezhleba Nándor

kádármester és bortermelőnél **Világos, Aradmegye.**

Ugyanitt új boroshordók méltányos árban kaphatók.

Új bádogos műhely.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Arad,

Batthányi és Weitzer János-u. sarkán

épület és diszműbádogos műhelyt

nyitottam, 2008

hol minden e szakmába vágó munkákat olcsón és jól elkészíték helyben és vidéken is.

Szíves pártfogást kér

Kálmán György.

5205—1909. kh.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város rendőrkapitány-ága által hatóságilag közhírré tétetik a magy. kir. belügy-ministerium 19456—881. sz. intézkedésével jóváhagyott gabonavásári szabályrendelet 3. §-a alapján, hogy azon gabona kereskedők, kik a gabona mérlegelését saját mérlegeiken szándékoznak eszközölni, az csak azon esetben

engedtetik meg, ha az utolsó évben hitelesített, törvényes súlyokkal ellátott tizedes mérleggel bírnak; a mely tizedes mérlegen a kengyelek, a hitelesítési bélyeg megsértése nélkül az élekről levehető, esetleg elmozdíthatók ne legyenek.

Ennélfogva felhívom az érdekelteket, hogy mérlegeiket f. évi május hó végéig annál inkább is hitelesítsék, mert ellenkező esetben a fentebb hivatkozott § értelmében az 1879. évi XL. t.-cz. 136. §-a alapján büntetetté fognak.

Arad, 1909. évi április hó 18. án.

Sarlot,
főkapitány.

Pénzkölcsönök
jelzálogra, váltóra és tisztviselők részére

legelőnyösebb feltételek mellett rövid idő alatt 2049

kieszközöl

Rónai Ödön

bankbizományi irodája

Arad, Kölcsey-utca 3. sz.

Új női- és férfi szabó műterem.

KATONA LÁSZLÓ

Arad, Szabadság-tér 1. sz. a.

Van szerencsém a n. é. városi és vidéki nagyközönség b. figyelmét felhívni ujonnan megnyit

női és férfi szabó műtermemre,

hol minden e szakmába vágó munkát legizlésebben s legelőnyösebb ár mellett elvállalok.

Szíves pártfogásért esedezik

Katona László,

női és férfi szabó, Szabadság-tér 1. szám alatt. 2023

Üzlet megnyitás.

F. évi február hó 14-én áruraktárunk tűz által elpusztulván, kénytelenek voltunk, annak rendbehozásáig azt szüneteltetni.

Most üzletünket teljesen ujonnan felszerelve és berendezve, van szerencsénk t. vevőink és a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy azt **megnyitottuk**, ahol dus választékban, a legjutányosabb árak mellett lesznek kaphatók a legújabb szövetek és bluz kelmék, gyapju és mosó delainek, vászon, chiffon és kanavász, fehér és színes asztalnemű, szövet ágy és asztalterítők, szövet és csipke függönyök, továbbá női ingek, hálókabátok, fehér és színes chiffon és clot alsószoknyák, háztartási kötények, fehér és fekete disz kötények és sok itt fel nem sorolt cikkek. Egyben van szerencsénk a n. é. közönség figyelmébe ajánlani a tűz alkalmával oltás közben a víz által keveset rongált árut, melyet a legjutányosabban árusítunk. — Tisztelettel

Grünberger L. és Társa

Förssy-utca 2-c.

1401

Figyelem!

Hol lehet jól, olcsón izletes kóser ételeket élvezni?

1893. **Egyedül s kizárólag csak**

Hunyadi-utca 1. szám alatt,

hol minden időben friss és jó ételek és italok állnak a nagyközönség rendelkezésére. — Ugyanott méltányos áron minden időre abbonement házhoz és házon kívülre elfogadtatnak. **Zóna reggel 20 fillér.**

Kristály tisztaság!

Figyelmes kiszolgálás!

Szives pártfogásért esedezik **Immerdauer Lipót,** vendéglő tulajdonos.

felzáró,
váltó és
tisztviselő

kölcsönökte

legelőnyösebben eszközöl 1513

Vig Lajos

hitelközvetítő irodája

Arad, Árpád-ter 5. sz.

Városi és megyei telefon 671.

Telefon 633.

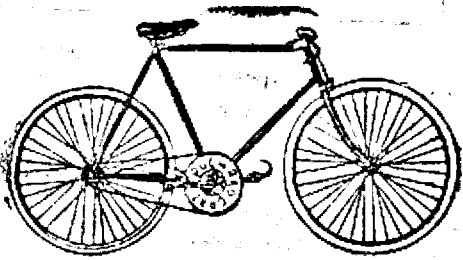
FISCHER ÁRMIN

szobafestő és mázó.

Vörösmarthy-utca 3.

A legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig elvállal munkákat úgy helyben, mint vidéken. 1371

Kerékpársok figyelmébe!

Megérkeztek az 1909. modellu „PUCH“ és „Premier-Helikál“ kerékpárok és motorok, egyedüli képviselő e két elsőrendű gyártmányokból, és a világhírű „Pfaff“ varrógépek-ből, gyári árban, kedvező fizetési feltételek mellett. —

Dus választék „REITHOFFER“, „EXELSIOR“, „KINGSTON“ gummikból, Scharlach acetylen-lámpákból. 1202

Hammer Vilmos, villanyműszerész

Arad, Szabadság-tér 7. — Telefon sz. 96.

Arad legrégebb kerékpár és varrógép raktára és nagy szakszerű javító műhelye.

A világ

legtökéletesebb szépitő szere

a Hajós-féle Ibolya-Creme.

Ideális gyorsan tüntet el szeplőt, májfoltot, bibireset, bőrvörösséget és bármely arctisztatlanságot.

Az elegáns hölgyközönségnek kedvencz szépitőszere.

A párisi és londoni hygienikus kiállításokon az összes kiállított szépitőszerek közül az első díjat nyerte el. (Díszoklevél a nagy aranyérmekkel.)

Ára egy tégelynek 1 korona. — Duppla nagyságu tégely 2 korona.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; a bevásárlásoknál csakis Hajós-féle Ibolya-Cremet tessék kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél: 191

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárada

Arad, Andrásy-tér 22., megyeházzal szemben,

továbbá minden gyógyszerár, illatszertár és drogeriában.

Scheibel Vilmos

vizvezeték és csatornázás berendező

Telefon
124. szám.

Aradon, Szabadság-tér 10.

Telefon
124. szám.

**Fürdőberendezések, árnyékszékek,
mosdók, kiöntők, szivattyus kutak és
légszeszkályha felszerelések,** ugyszintén mindezek szakszerű javítása.

Raktár mindennemű kőanyag, öntöttvas, ónozott, ólom és óncsövekben.

Egyedüli el-
árusítás Arad
és vidékére.

„DIABOLIT OLAJ“

Egyedüli el-
árusítás Arad
és vidékére.

szagtalanító felkenés minden fertőző helyre

u. m. closettek, pissoirok és csatornák részére. Kiválóan fontos iskolák, hivatalos helyiségek, kórházak, kávéházak és nyilvános pissoirok részére

Megtakarítja a drága vízöblítést, mely amugy sem fertőtleníti.

2321

Uj épület- és műlakatos-műhely.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives figyelmét felhívni az **Arad, Szabadság-tér 17. sz. a.** létesített

épület- és műlakatos-műhelyünkre.

Elvállalunk mindennemű épület- és lakatos munkákat, ugyszintén vaskerítés, sirrács, kutak és vízvezeték készítését és javításokat is. Ulcsó, gyors és pontos kivitelben. Kívánatra vidékre is megyünk. Szives pártfogást kérünk, ki való tisztelettel 2825

Steiner és Bakó.

Hair regenerator

Ártalmatlan készítmény, mely az ősz hajnak eredeti színét adja vissza. Nem festék, hanem a gyökerekre ható készítmény, melytől a haj puha selyem fényű és ugyanolyan színű lesz, a minő az eredetileg volt, korpaképződés megszűnik, ugyszintén a haj hullása is, nem piskol.

Ára 3 korona. 111

Földes Kelemen

gyógyszerésznél.

Permetező javítások elfogadhatnát.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztálanságok azonnal továbbíthatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem renthatja, a gépezet jó működésért 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Közneveknak legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működésért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységcsavarok és a legjobb minőségű belüli gumimirozott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely belföldi vagy külföldi gyártan.

Hönig Ottó

Arad, Radványi-utca 27. sz.

Női kalap divat szalon!

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy válogatott kész

modeljeim

a tavaszi és nyári szezonra megérkeztek.

Dusan felszerelt raktáram által abban a kellems helyzetben vagyok, hogy egy a legkényesebb, mint a legszerényebb igényeket kitévedőm elágiteni. Számos látogatásért eső

Grünblatt Antónia

Arad, Szabadság-tér 11., I. em. (a Ginek háscsermokkal egy házban.) Gyászkalapok a legrövidebb idő alatt elkészülnek

A n. é. közönség figyelmébe!

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a n. érd. közönséget, hogy a mai napon Szabadság-tér 17. szám (Dr. Schwartz Jenő ház) alatt

fiu gyermek-ruha készitési Salont nyitottam, 1363

ahol a legmagasabb igényeknek megfelelő munkát teljesíték a legjutányosabb árak mellett. Kérem a n. é. közönség b. pártfogását, tisztelettel

FERENCZ Á.

Pártoljuk a hazai ipart!

Megnyit

a temesvári ernyőgyár fiókja.

Uj nap és esernyő gyári raktár.

Arad, Andrássy-tér 20. szám alatt (Központi szálló mellett)

Üzletemben a legdivatosabb ernyőujdonságok gyári áron kaphatók. Elfogadok javításokat és áthuzásokat is saját műhelyemben, legolcsóbb árak mellett. — Ugyszintén ajánlom az uri hölgyközönség szives figyelmébe dusan felszerelt francia fűzőkülönlegességeimet, mit állandóan dusan raktáron tartok. Szives pártfogás kér 1915

Kitünő tisztelettel

Merkler Soma.

Egy ügyes, fiatal

Segéd,

aki a fűszer és vegyesáru szakmában teljesen járta, a magyar, német és román nyelvet bírja,

azonnal felvétetik.

Ajánlatok fizetési igény megjelölésével alólírotthoz küldendők.

Róth Vilmos, Lupény. 2913

Ugyanitt egy jó házból való fiu tanoncnak felvétetik.

Junius I-én

életbe lép az uj bortörvény!

Bornylvántartási

könyvek

füzetek és nyomtatványok jutányos árban kaphatók

Pichler Sándor

papiros, írószer és üzleti könyv raktárában

Arad, Szabadság-tér 1.

Telefon 308. sz. 847

Háziasszonyok b. figyelmébe ajánljuk

RUBITS GYULA

fényező és mázoló műhelyét

Szent Pál-utca (Bocskai-tér sarok.)

Elvállal e szakmába vágó mindenféle munkát, u. m.: butortenyézést, vas- és fa-butorokban, régi butorok ujrifestését bármínemű stylusban, kávéházi berendezéseket u. m.: asztalok, székek, rácozatk, lámpériák, fogasok, csillárok

bronzírozását

Éjjeli szekrényeket, mosdókat, fürdőkádakat, bármínemű márvány utanzatokat, ton- és viasz-munkákat, ton- és frész-színeven, majolika utanzatokat, díszítéseket, floderozást (erezést) bármínemű fautanzatot u. m.: tölgyfa, diófa, machagoni, paliszander, jávor, cirbi, sth.) konyhanerendezéseket, konyha és fürdőszoba fallényezését és festését bármínemű színekben, ajtókat, ablakokat és portálokat, üzletberendezéseket a legújabb és legmodernebb stylusban, jutányos árak mellett készíttetnek. — Kívánatra bármikor a házhoz megyek. — Vidéki munkákat is elvállalok. — Be-szes pártfogásáért esedezve, vagyok ki-való tisztelettel

2227

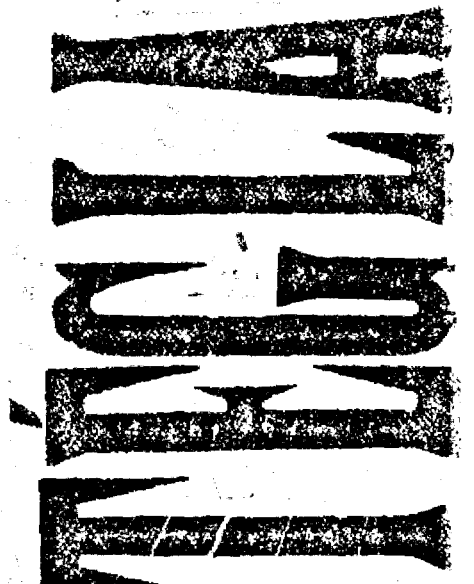
Rubits Gyula

TELEFON SZÁM: 649.

Szőlőkötöző fonal, Vizmentes ponyvák, Gabona zsák, Pokrócok, Pénzes zsákok, Vitorla vásznak, Mindenféle gazdasági kötelek, Ruhaszárító kötelek, Hevederek, Halász hálók, Tenisz hálók, Torna eszközök, Tiszta fonott lószőr, Szalmazsákok, Kárpitos kellékek

Kaphatók Erdélyi és Bácskai iparúru raktár Reich B. Károly Fia és Társa Andrássy-tér 6. sz.

Pollak Sándor

körkemenze téglaárában Mikalán Gyári telefon 515. Városi telefon 206. Lakás: Erzsébet-körut 37.

A hölgyek tudják legjobban, mily fontos a szép üdeség, mily hatalom és kincs az, mily előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő, hogy valaki csinos, fess, megnyerő külsejű és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arcbőre tiszta legyen.

A nők tudják ezt és azért igen nagy gondot fordítanak az arcbőr ápolására és a szépség emelésére.

A Földes-féle Margit-Creme

az egy-déli szer, mely 5-6-szor használata után eltávolít kftűéseket, pattanásokat, szeplőket, májfoltokat és az arcot hófehérré teszi.

A Földes-féle MARGIT-CREME páratlan és csodás arc-szépítő és a szépséget megőrző hatását mi sem bizonyítja fényesebben, mint azon körülmény, hogy a Wienben rendezett „Ausstellung für Moderne Gesundheits und Schönheitspflege” nagy aranyérmét és díszoklevelet nyert.

A MARGIT-CREME, miként azt számos vegyvizsgálat igazolja, ment minden káros anyagtól és így az arcot bármily ideig használják is azt nemcsak nem rontja, hanem késő öreg korig ifju üdeségében tartja meg.

Készítik:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon

Kapható az egész világon. Ára 1 korona. 461

Buddhisták hitközsége Budapesten.

Egy Andrássy-uti palota rejtelméi.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, június 7.

Budapest csakugyan világáros, senki se tagadhatja többé. Meg vannak már azok az exotikus titokzatosságai is, amelyek híressé tették Páris Saint Sulpice-negyedét (a híres fekete misék révén), vagy London St. Patrick-külvárosát, a Themse-parti ópium-barlangokat, a matróztanyákat. A mi Pestünk nem dicsekedhetik a Sátán kultuszára berendezett templomokkal és sötét, rejtelmes lebujokkal, ahol hortyogó kínai kulik között előkelő angol urak szíjják apró, finom pipákból a mákonyt. Pest életének egyetlenegy misztériuma — mint fővárosi tudósítónk jelenti — egy kizárólag komoly és legtöbbször nagyrangu urakból és hölgyekből alakult társaság, amely az indiai istenember. *Buddha tanaiba és kinyilatkoztatásaiba való elmerülésnek él* és ennek gyakorta, havonként többször is szentel áhitatos estéket.

Az új hitközség tulajdonképen Párisból plántálódott ide. Párisban, amint tudjuk, már a nyilvános életben is szerepel Buddha ottani híveinek gyülekezete, amelyet az Indiából hazakerült hivatalnokok, katonák és arisztokraták alapítottak, akiket meghódított Buddha különös, fájdalmas mitheszának varázsa. Párisból néhány excentrikus hajlamu intellectuel hozta hozzánk Buddha tansit s ezek aránylag hamarosan követőkre találtak.

Most körülbelül száztagu társaság jár szombatokint egy kiváló műbarát, közismert kereskedőember Andrássy-uti palotájába, amelynek nagy hall-jaszolgál a gyülekezet ájtosságainak színhelyeül. A hall közepén van elhelyezve Buddha merev, titokzatos arcu bronzszobra. Ülő szobor, minthogy az indus prófétát csak ilyen helyzetben ábrázolják. De a szobor minden primitivitása ellenére is művészi becsü munka. Ekörül helyezkednek el a hívők.

Az ilyen szeanszok egyszerű szertartása mindössze annyiból áll, hogy a gyülekezet tagjai, — mint mondtuk, igen előkelő emberek, főrendiházi tagok, kuriai és táblai bírák, egyetemi orvostanárok, egy katonatiszt s ezek leányai, feleségei, — testvériesen üdvözik egymást s a házigazdát, aki minden alkalommal meglepi őket újabb szerzeményeivel, ereklye tárgyakkal, a kultusz kegyszereivel. Ezután a szent tanok tudósai átveszik a lámák vagy boncok szerepét, de ezt — természetesen — kevesebb ceremóniával töltik be. Rendszerint elmélkedéseket olvasnak föl Buddha szobra előtt, vagy indus és kínai bölcselők vallásos verseit adják elő.

TANÜGY.

Gyóráiróverseny.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 7.

A gimnázium, reál- és kereskedelmi iskolák növendékei és a női kereskedelmi tanfolyam tanulói részére rendeztek vasárnap délelőtt gyorsíróversenyt a városháza nagytermében. Délelőtt tíz órakor kezdődött a verseny, melyet a három buzgó gyorsírás tanár, Polgár György dr., Wágner József dr. és Endrőczy László vezettek. A verseny elején Polgár György üdvözölte először a szépszámban megjelent közönséget, kik között ott voltak Burián János gimnáziumi igazgató, Lőcs Rezső gazdasági tanácsos, Kovács Vince iskolafelügyelő.

A tanulók három csoportban vettek részt a versenyen. Beadtak összesen 77 pályázatot, (ebből 24 női.) A 60 szótagos fokon 56 pályázat (21 női), a 120 fokon 16 (4 női) és 5 darab a 180-as fokon.

20 kor. díjat nyertek a 180-as fokon egyformán megosztva: Eckhart Sándor és Schwarcz Jenő reálisk. tanulók. 10—10 korona díjat nyertek a 180-as fokon: Török Artur keresk. isk. és Földes Gyula gimn. tanulók. 10—10 kor. díjat nyertek a 120-as fokon: Kemény Béla keresk. isk., Bródy Mariska és Czukker Adél keresk. női tanf. tan. 5—5 kor. díjat nyertek a 120-as fokon: Cukor Károly reálisk., László Lipót gimn. és Mergel Mihály reálisk. tan. 5 kor. díjat nyert a 60-as fokon Steiner Béla gimn. tan. Könyvjutalmat nyertek a 60-as fokon: Fischer Andor gimn., Cukor József keresk. isk., és Vajda János reálisk. tan.

Elismerő oklevelet kaptak: a 180-as fokon Grosz Andor reálisk. tan. A 120-as fokon: Lichtig Jenő és Rác József keresk. isk. tan. és Czukker Irén női keresk. tanf. tan. A 60-as fokon: Borsodi Erzsébet, Fülöp Jolán, Grieshaber Ilona, Holländer Olga, Várszeghy Erzsébet, Engel Amália női keresk. tfly. tanulók, Rubinstein József, Freud Lajos, Mayerhoffer Ferenc, Reich Béla, Pollák Lőrinc gimn. tanulók, Spitzer Béla, Eiser Ernő, Aufrecht Rezső és Sámson Rezső keresk. isk., Fischer István reálisk. tanulók.

A díjakat a Kereskedők Köre, Lőcs Rezső és Steiner Ferenc földbirtokos és a vezető tanárok tüzték ki. A szép eredmény a kitűnő vezetést és a növendékek szorgalmát dicséri.

Felfordulás a városházán

* Egy tollhiba miatt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 7.

Óriási láрма, sirás, jajveszékélés, gyermekkocsik feldöntése, rendőrlégények szitkozódása, rendőrtisztek kommandója, égszakadás, földindulás, vér és pusztulás a Szabadságtéren. Kofák veszedelme a mai nap. A rendőrök tömeg számra fogdossák össze a „legtapintatosabb” módon a nagyságák rémét, a „tolakodó közvetítő kereskedelmet” amint a tanács a miniszterhez intézett felterjesztésében egyszerűen, de gorombán elnevezte őket.

Az utcai gyermekek zsvajva, vihogása közben összefogdosott aszcnyaságokat egy szakasz rendőr felkísérte a városházára. Minthogy azonban a kihágási bíró szobája sokkal kisebb, semhogy négy-százötven kofát befogadna, az udvaron állították fel őket felfejlődött sorban. Délig végre elült a zaj, amit Posgay Lajos dr. főorvos azzal magyarázott, hogy az éhség miatt történt.

Ekkor előlépett Bedő Árpád dr. kihágási bíró, hogy statáriumot tartson. A rettentő szigorúságu bíró láttára olyan jajveszékélésbe törtek ki a tenyeres-talpas hölgyek, hogy szemtanuk állítása szerint, még Bedő doktor szeméből is kihullottak a könnyek. De csakhamar megkeményítette a szívét, komolyságot parancsolt arcára és kihirdette messze csengő hangon, hogy az aradi rendőrség a legbrutálisabb testülete a világnak. Jogtíró, embertelen bandának nevezte és miután még vagy tizenöt ilyen diszjelzőt akasztott reá, kijelentette, hogy az aradi városháza, hanem is maga a boldok háza, de legalább is az előszobája.

A biblia már megírta, hogy Káin vére miként kiált fel az égre, azt is elmondja, hogy mint dőltek össze Jericho falai a trombiták hangjaira. Tehát már fogalmakat alkothatunk magunknak az eget vivő, sziklákat megindító hangokról. De ez mind csak szunyog zümmögés ahhoz a rivalgáshoz, mely a kofák torkából előtört Bedő dr. szavaira.

Mint Neptun a morajló tengert úgy intette le a kihágási bíró a lármás tömeget, hogy beszédét folytathassa.

— Most pedig tudják meg — szólott — a föld alá süllyedő rendőrség felé vetve szemek rettentő villámain, — hogy maguk áldozatai a leg-

hatalatlanabb rendőri brutalitásnak. Magukat beteltek ide, mert a főkapitányi rendelet dacára már nyolc óra előtt még a földre vetett kelkáposzta palántát is összevásárolták? Nincs is joga ehhez a rendőrségnek. Ez törvénytörtés! Így még főkapitány karlsbadi cipővel nem taposott rá a személyes szabadságra. Tudják meg, hogy Aradon nincs elővételi tilalom, ezt mondom én maguknak és mondják meg ezt küldőiknek is. Nincs és nincs. Itt az írás, olvassák el Lutvák Izsákkal. A tanács adta ki a rendőrségnek, a rendőrség meg nekem. Az áll benne, hogy az elővásárlás csak *hetipiacon* tilos. Már pedig maguk ma, hétfőn voltak szivesek az aradi közönséget éhhalálra itélni. Tehát kettős rendekbe oszolj, előre indulj, mars! Elmehetnek, nem indítom meg az eljárást.

Mikor ez a jelenet lejátszódott, — ezuttal ismét szemtanukra hivatkozunk, — Sarlot főkapitány elájult, Varjassy polgármestert a János gátolta meg abban, hogy a hivatali helyiségének ablakából leugorjék. Lőcs Rezső elbujdosott és állítólag a városi konyhakertészeti telep egyik üvegházából a világ minden kincsével sem lehet kicsalogatni.

De a legtragikusabb eset Kádas Kálmán főjegyzővel esett meg. Miután megtudta, hogy az egész városházán egy ember sem akad Bedő doktoron kívül, aki tudná, hogy tulajdonképen, hogy is szól a miniszteri leirat az elővásárlási tilalomról, fogta a tollát, mellyel a közgyűlési jegyzőkönyveketszokta írni és — harakirit követett el magán.

Toll nem képes leírni azt a felfordulást, amit a kihágási bíró felfedezése okozott. A főtisztviselők elhatározták, hogy két hónapig nem mozdulnak a városházáról. Félnék a meglincseléstől. Hogy is ne! Az egész ország sajtója dicséri Aradot, amiért kitudta vinni az elővásárlási tilalmat és most ime a napnál világosabban kitűnik, hogy heti piacokon engeote meg a miniszter az alkalmazását. Kitűnik ma, miután már egy hete egyebet sem tesznek, mind egyre a tilalmat hajtják végre.

Mi lesz ebből? Mi lesz velünk? Végre Sarlot főkapitánynak támad egy mentő eszméje.

— En az általam beszélt összes nyelveken, még héberül is leteszem a főesküt, hogy a miniszter minden napra átkozta ki a kofákat a vértanu szobor környékéről. Biztosan tudom, hogy nekem volt igazam, mikor kiadtam a rendeletet.

És sulyát gunyoló könnyedséggel fut, rohan, repül fel a lépcsőn a főjegyzőhöz. Lélekszakadva ront rá.

— Elő a közgyűlési jegyzőkönyvvel, nézzük meg mi van abba írva?

Kádas behozatja, lázas izgalommal lapozzák. Végre megtalálják és olvassák:

— A kofák és viszontelárusítók a hetivásárok alkalmával csak annyit vásárolhatnak amennyi az egy napi szükségletük.

— Hamar a főorvosért, János, elájult a főkapitány ur és főjegyző ur, kiált ki egy tisztviselő a folyosóra.

A két férfiú szemei előtt sötét lett, érezték, hogy megnyílik alattuk az emelet és ők szállnak, szállnak a földszintre, onnan a pincébe, ahol a rendőrlégénységi laktanya lakói gunyos hahotája fogadja. Még alább szállnak. A Maros iszapos medre készül elnyelni őket, mikor egy mentő kéz nyúl utánuk.

— Ocsudjanak jó urak, még egy hajszál. Fogják meg csak jó erősen, önti beléjük a bátorságot egy ujságíró.

— Nézzük meg magát a miniszteri leiratot.

Alig-alig mernék lélegzetet venni. A polgármester fiókjából előkerül az utolsó horgony. És uramfia! A miniszteri leiratban ott áll világos kék gépirással, hogy a kofák és viszontelárusítók a heti és napi piacon 8 óra előtt nem vásárolhatnak.

Az ezután történetek már nem is kell elmondani. Megfordított sorrendben minden vissza csinálódott. A végén természetesen a kofák ismét a város ház udvarán állanak és Bedő dr., a rettentő szigorúsága bíró sorba száz koronával sújtja valamennyit.

És ez a nagy felfordulás azért, mert a város házán rosszul másolnak le egy miniszteri leiratot, rosszul csinálják a közgyűlési jegyzőkönyvet és rosszul csinálják a forradalmat is.

A rendőrség ugyanis már előkészületeket tett arra, hogy leverje azt a forradalmat, mely kitört volna, ha a közönség megtudja, hogy Aradon csak hetivásárra szól az elővételi tilalom...

A krakkói lőszerrobbanás.

Pusztulás és veszedelem.

Távirati tudósítás.

Arad, június 7.

Arról a nagyarányú katasztrófáról, amelyet a krakkói lőszerrobbanás idézett elő, újabb még a következő táviratok érkeztek:

Krakkóból táviratozzák: Nagy veszedelem fenyegeti a podgorcei 4-ik számú lőporraktárt is, mert falait a robbanás erősen megrongálta és így menyezete közel áll a beomláshoz, ebben az esetben pedig attól kell tartani, hogy az ott felhalmozott lőszerkészlet is felrobban. A hadügyi kormányzat egyelőre elrendelte a raktár menyezetének alátámasztását. A raktárt, amely gyorsan csak lehet, kiürítik. A robbanások számát mintegy ötszázra becsülik, negyven ház le van rombolva, öt gyár megrongálódott, a krakkói kórházak zsufolva vannak sebesültekkel. Krakkóban és környékén lázas izgatottság uralkodik. A robbanás által okozott tüzet csak egy hirtelen jött záporosó oltotta el.

Bécsből táviratozzák: A krakkói lőszerraktár robbanásról a csász. és kir. távirati iroda katonai oldalról a következő közelebbi értesítést kapta: Június 5-én este 7 óra 25 percekor villámcsapás következtében a Podgorce mellett fekvő V. számú lőszerraktárban tűz ütött ki, melynek következtében a raktárnak lőporból és ágyulövedékekből álló tartalma felrobbant. A robbanás következtében a közelben lévő IV. számú lőszerraktár teljesen, három más raktár részben összerombolódott, a raktárban lévő munició azonban sértetlen maradt. A vielickai uton fekvő házak, valamint Wola-Duchacka község és a podgorce-plasowi vasútállomás erősen megrongálódottak. Krakkóban, különösen pedig Podgorceben sok ablak betörtött. Állítólag több polgári személy megsebesült. A katonák közt nem történt sebesülés.

Krakkóból táviratozzák: A Podgorce melletti V. munició raktárban a robbanások hajnali fél 3 óráig tartottak. A mentési munkálatok megkezdődtek. A közelben fekvő házak teljesen rombadóltak. Az üvegszilánkoktól és lezuhanó tégláktól megsérültek száma állítólag 300.

Krakkóból táviratozzák: A felrobbant lőszerraktár 15 ezer kiló puskaport tartalmazott. Csodával határos, hogy az őrzésére kirendelt 12 katona közül csak kettő sérült meg, 10 pedig megmenekült. A podgorcei pályaudvaron 150 sebesült van, kik közül 70-et kórházba vittek.

Krakkóból táviratozzák: Az eddigi értesülések szerint a robbanás következtében háromezernél több ember sérült meg. Számos nő és gyermek még mindig eszméletlen állapotban fekszik.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Borosjenő és Vidéke Kereskedelmi Egyesülete a május hó 30-ára hirdetett, de közbejött akadályok miatt elhalasztott alakuló köz-

gyűlését folyó hó 13-án délután fél 4 órakor tartja meg Borosjenőn a Polgári Olvasókor nagytermében.

Báró kisasszony mint szobaleány.

A megszökött mágnásleány

kalandja.

Távirati tudósítás.

Arad, június 7.

Egy megszökött bárókisasszony kalandjairól szól ez a történet, amelyet alább közlünk pécsi távirati tudósítás nyomán:

Egyik pécsi cselédközvetítő intézet irodájába beköszönt tegnap reggel egy bájos, székehaju leány, aki bejelenti, hogy a hajnali vonattal érkezett Pécsre s szeretne valami jó helyre beszegődni — szobaleánynak. Az első kérdés természetesen az volt, hogy van-e cselédkönyve, mire válaszul azt mondta, hogy van; de nem tudja azonnal fölmutatni, mert a kofferjába zárta s ezt csak a napokban küldik utána; ő azonban addig is helybe szeretne állani. Az intézetben összenéztek s úgy gondolkodtak, hogy ha pár nap múlva itt lesz a koffer s benne megjön a cselédkönyv is, akkor ebben a nagy cselédszükségletben beszegődtethetik a szép szobacica könyv nélkül is. A legrosszabb esetben, ha meg nem érkezik pár nap alatt a könyv, ideiglenes tartózkodási engedélyt kérnek számára a rendőrkapitányságtól s nem lesz semmi baj.

Mielőtt helybe ment volna az új szobaleány, reggelizni akart s megkérte a „cupringert”, hogy vezesse cukrászdába.

— Cukrászdába? Nagyon nézett a cupringer és elvezette a „kisasszonyt” cukrászdába, ahol a bájos ismeretlen előkelően megreggelizett s előkelően fizetett is. Aztán kivezette a cupringer egy Marton Miksa nevű ügynök külvárosi lakásába s beszegődtette. A háziasszonynak igen megtetszett a csinos szobaleány s örült, hogy ilyen tiszta, elegáns, ügyes, fürge cselédleányt kapott.

Délután a szobacica engedelmet kért, hogy lemehessen a vasuti állomásra egy kissé, érdeklődni, hogy vajon megérkezett-e már a kofferje? Szíves készséggel megadták az engedelmet. Estefelé járt, már az idő s a szobaleány még mindig nem tért vissza. Bizonyosan eltévedt szegényke. Más utcába, más házba ment s ott olyan szíves fogadtatásra talált, hogy a futó ismeretség elől nem térhetett ki. No majd hazakisérik. Sok az előzékeny udvarias ember Pécsen. Nem kell félni, hogy végképen elvész. Elkövetkezett az estebéd ideje is, de a cica még mindig nem tért vissza. A háziak lefeküdtek, elaludtak, meg is virradtak s a széke szobaleány még mindig távol volt. Bizonyosan megszökött.

A délelőtti folyamán értesítették a cselédközvetítő intézetet, hogy a szobaleány eltűnt. A fővárosi rendőrségtől is megérkezett az elfogatói rendelet. A széke szobaleány budapesti bárókisasszony volt, aki özvegy édes anyjától megszökött s Pécsnek vette útját. Tűvé tették a városban, de nem találták, mert előtte való nap már tovább zónázott. Valószínűleg nem volt inyére, hogy Pécsen annyira követelik a cselédkönyvet, azután meg hogy a rendőrséghez akarták vinni ideiglenes tartózkodási engedély megszerzéseért. Egyszerűen odébb állott, arrafelé, ahol a széke szépségeket meg tudják becsülni. Hogy lépre került-e a baronesz, arról hallgat a krónika.

HIREK.

— Meghívó. Arad város törvényhatósági bizottságának tisztelt tagjait meghívom: folyó hó 8-án (kedd) délután 5 órakor a városháza emeleti tanácstermében, a közgyűlés napirendjére kitűzött néhány igen fontos ügy megbeszélése céljából tartandó értekezletre. **Műtek Lajos dr. t. b. tag.**

— József főherceg utja. Szolnokról táviratozzák: József főherceg, aki ma reggel öt órakor utazott el automobilon Budapestről, félnyolc órakor Szolnokra érkezett, ahonnan folytatta útját Kisjenő felé. A szolnoki tiszai kompnál Benkő Albert vármegyei alispán, Komor Arnold műszaki tanácsos és Kesik Odón rendőrkapitány fogadták a főherceget, a ki jókedvűen üdvözölte az urakat:

— Ugy-e pontosabban jöttem, mint a gyorsvonat? — mondotta mosolyogva.

Majd Komor műszaki tanácsoshoz fordulva így szólt:

— Hány kompon történik a közlekedés?
— Kettőn, fenséges uram, mert a forgalom oly nagy, hogy egy kompon nem lehetne ellátni. Várjuk nagyon az új vashíd felépítését.

— Bizony kívánatos volna, hogy hamarosan elkészüljön, — mondotta a főherceg.

Majd a további beszélgetés folyamán megemlítette a főherceg, hogy a legutóbbi esőzés alaposan megáztatta a földeket, ami a gazdák-nak jót tett.

— Tizenegyedikén visszajövök, — mondotta a főherceg — és szívélyesen elbucszott a fogadására megjelent uraktól.

— Kossuth Ferenc az ipariskolák művezetőihez. Mint megírtuk, az ország ipariskoláinak művezetői pünkösdkor Aradon tartott összejevételük alkalmával, Szántó Lajos igazgató-tanító indítványára, távirati uton üdvözölték Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert, Sztéryi József államtitkárt, Péterffy Lajos miniszteri tanácsost, Vig Albert főigazgatót. Kossuth-hoz a következő sürgönyt küldték:

Kötelességtudásunktól áthatva, nem mulaszthatjuk el nagyméltóságodat Aradon történt összejevételünk alkalmából üdvözölni. Igaz lelkesültségünk nyilvánítása az, amikor kérjük a Mindenható, hogy nagyméltóságodat a magyar ipar dicsőségére, nemzetünk erősítésére és az önzetlen hazaszeretethez, hathatós terjesztésére sokáig éltesse.

Kossuth Ferenc a mai napon Millig Mátyáshoz, az értekezlet elnökéhez a következő levelet intézte:

Tisztelt Uram! A magy. kir. áll. ipariskolák művezetőinek Aradon tartott összejevetele alkalmából hozzám küldött üdvözléért fogadja köszönetemet és kérem ezt alkalomadtán az ott jelen voltak előtt is tolmácsolni. Hazafias üdvözléssel: **Kossuth.**

— A braganzai herceg eljegyzése. Bécsből táviratozzák: A Neues Wiener Tagblatt jelentése szerint Ferenc József braganzai herceg legközelebb elfogja jegyezni Miss M. Wanderbylt, az ismert amerikai milliárdos leányt. Wanderbylt jelenleg Bécsben tartózkodik és bizalmas tárgyalásokat folytat a házasság ügyében. Naponként megjelenik automobilon Zeubensteinban a herceg birtokán és hosszabb ideig időzik ott. Ferenc József braganzai herceg még csak 27 éves és keresztfia Ferenc József királyunknak. A Wanderbylt kisasszony hozománya tíz millió font, vagyis 240 millió korona. Az uralkodó családnak nincs kifogása a házasság ellen.

— **A bolgár király Bécsben.** Bécsből táviratozzák, hogy Ferdinánd bolgár király ma odaérkezett.

— **Károlyi Antal gróf viziútja.** Bécsből táviratozzák: Károlyi Antal gróf holnap kezdi meg 200 lóerős motoros esónakjával nagy vízi körutazását. A gróf esónakjával a Dunán át a fekete tengerre, Konstantinápolyba, onnét különböző folyókon át az orosz keleti tengerre utazik, ahonnan Hamburgba, majd több folyón át Bécsbe utazik vissza. A gróft utjában Kolowrák gróf és felesége és egy huszártiszt fogják elkísérni.

— **Miniszteri biztos a fa- és fémipariskolában.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, Söpkéz Sándor műegyetemi tanárt az aradi állami fa- és fémipari szakiskola záróvizsgájához miniszteri biztossá nevezte ki.

— **György herceg eltávolítása Szerbiából.** Belgrádból táviratozzák: A mai minisztertanács, hír szerint, azzal foglalkozott, hogy György herceget botránnyai miatt erőszakkal kell eltávolítani Szerbiából. A minisztertanács határozata egyelőre titokban maradt, de azt mondják, hogy a többség az erőszakos eltávolítás mellett foglalt állást. Hogy hová küldik, azt még nem tudják. Attól félnek, hogy György ellent fog állni és újabb botránnyokat rendez.

— **Választások az aradi zsidó hitközségben.** Az aradi zsidó hitközség elnökének, elnök helyettesének és a képviselőtestület 19 tagjának mandátuma lejárván, új választásokat rendelt el a hitközség közgyűlése. Vasárnap, j. hó 6-án tartotta a hitközség tisztújítását. A választási bizottság Braun Mór elnökle alatt reggeli 8 órakor nyitotta meg a választást. Szavazójegyek beadása d. u. 5 óráig tartott. 174 választó járult az urnához. A szavazatok összeszámolása után megállapította a bizottság, hogy elnökké Nemess Zsigmond dr.-t, elnökhelyettesé: Ottenberg Tivadart választották meg. A képviselőtestület tagjai a következők lettek: Adler Andor, Éles Armin, Fleischer Sámuel, Fodor Gyula (uj), Funkelstein József, Glück Dezső, Goldschmidt Sándor, Guttmann Samu, Hegyi Albert, Keller Izsó, Leopold Zsigmond, Mandl Vilmos dr., Róth Lajos, Reisinger Sándor, Singer Adolf, Somogyi Gyula dr., Schusztér Illés dr., Tolnai János dr., Wallfiscs Armin. A választási bizottság a hitközségi képviselőtestülettel hétfőn d. u. tisztelgett a megválasztott elnöknel, elnökhelyettesnel, hogy mandátumukat átadják. Nemess Zsigmond dr. és Ottenberg Tivadar nagyhatású beszédben körvonalazták a jövőben követendő programjukat, amely folytatása eddigi működésüknek. A hitközség küldöttei nagy lelkesedéssel fogadták a vezetőknek nyilatkozatait és számos felszólalásban biztosították a hitközség elnökségét odaadó készséges támogatásukról.

— **Eljegyzés.** Kaszab Géza, az aradi hírlapírói kar kiváló tagja, az aradi munkaadószövetségek főtitkára, eljegyezte Kohn József aradi nagyiparos művelt és bájos leányát, Katicát.

Hakker Miksa Battonyáról eljegyezte Princz Helén kisasszonyt Aradról. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Kell Manó cég ajánlja országos hírű ruhadiszeit.** Telefon szám 673. 131

— **Enver bég fia öngyilkos.** Konstantinápolyból táviratozzák: Enver bég volt berlini katonai atassé fia Konstantinápolyban ma agyonlőtte magát. A bég fia diplomáciai pályára lépett, de később elhagyta szolgálatát és mint urlovas tengette életét. A török ferradalom kitörésekor visszatért Konstantinápolyba, ahol mind rosszabbá vált helyzete. Ma elkésredésében öngyilkosságra szánta el magát.

— **A vaci választás.** Vácról táviratozzák, hogy a vaci választás ügyében a központi választmány a pótválasztást június 18-ra tűzte ki. A pótválasztás *Miltényi Aurél* és *Breszli János* között lesz.

— **Keszler tanár felolvasása.** A kereskedelmi és iparkamara nagytermében felolvasást rendezett vasárnap délután az Aradi Nótisztviselők Egyesülete. Az egyesület ez alkalommal Keszler Károly tanítóképzési tanárt nyerte meg előadóul. A nagy tudású és modern szellemű tanár igen érdekes előadásban ismertette az ujkor társadalmi, politikai és gazdasági történetét és azokat az okokat, melyek a történelmi fejlődés során érvényesültek. A női és férfi hallgatóság zajos tapsal fejezte ki köszönetét a mélyenjáró, színes előadásért.

— **A billédi Eldorádó.** Nem kenyerünk az, irigykedés és nem is okozunk szívesen fájdalmat senkinek. De nincs szabály kivétel nélkül. Ez egyszer tiszteletreméltó elveinket felfüggesztjük. De ezt sem tesszük anélkül, hogy legalább valakinek örömet szereznénk. Örüljete alperesek hatalmas táborra, mert szomorúak a felperesek. Mint-hogy alperes sokkal több van, mint a fordítottja tehát valószínűleg általános és jól eső örömmel találkozunk az a hír, hogy Magyarországon egyetlen egy hely van csak, amely a felperesek Eldorádója. Hállisten ez nem Arad! Ott nem. Ez a földi paradicsom Torontálmegyében van. Billédnek hívják a dicső községet, ahol — nincs végrehajtás és ahonnan elkivánczik a végrehajtó. Hogy fájhat ez az aradi felpereseknek. És mennyire irigyeljük az ott lakó végrehajtást nem szenvedőket. Kénytelenek voltunk az említett kettős bünt tehát ez egyszer elkövetni, mert egyik olvasónk, valószínűleg, hogy nekünk örömet okozzon, a következő levelet intézte hozzánk:

Tekintetes Szerkesztőség! Egy érdekes jelenségről vagyok bátor értesíteni a tek. Szerkesztőséget, azt hiszem, ez az egész országban páratlanul áll. Torontál vármegye *Billéd* községében kir. járásbíró van telekkönyvi hatósággal. Tegnap e községben hivatalos dolgom lévén, egy bírótól arról értesültem, hogy a bíróság hivatalos előterjesztést tett az ottani bírósági végrehajtói állás beszüntetése iránt, de maga a végrehajtó is lemondott állásáról, mivel a bíróság területén *egyetlenegy végrehajtás sem fordult elő egy esztendő óta*; ha vannak is perek, ítélethozatal után azonnal fizet az alperes. Ezen bíróság eldorádói területét betelepített svábok és szintén betelepített franciák lakják. Mondják aztán, hogy nem boldog a magyar. Tisztelettel: B. B.

— **Gyermekek ünnepe.** Lélekemelő szép ünnep keretében vigadott tegnap délután a Városliget lombos fái alatt több ezer gyermek, a kiket Arad város iskoláinak derék tanítói kara örvendeztetett meg egy sikerült és a szülők óriási sokasága által is látogatott juniálisson. Gyönyörű látvány volt a zenekarok hangjai mellett felvonuló gyermekcsereg, akiket az ünnep színhelyén atyai barátaiknak, a tanítóknak leleményessége, meleg szíve és találékony ötletessége a szórakozásnak számtalan nemével mulattatott. Késő estig volt hangos a liget a boldog gyermek-csapatok vidám kacagásától, akiknek szülei hálás elismerésüket azzal rótták le a tanítói kar iránt, hogy tetemesen növelték, belépti díjak révén, a tanítói nyugdíjalapot.

— **A vesztőhelyért.** A világosi Kaszinó ma husz koronát küldött az Aradi Közlöny szerkesztőségébe a vesztőhely céljaira. Rendeltetési helyére juttatjuk.

— **Rágalmazó szerb ujság.** Berlinből táviratozzák: A Lokalanzeiger jelenti Belgrádból: Forgách gróf osztrák-magyar követ erélyesen tiltakozott a szerb kormánytól ama rágalmak ellen, melylyel a Republica című szerb lap Ferenc József királyt megtámadta, mire a szerb kormány a lap megjelenését beszüntette.

— **A vesztőhelyért.** Arad város pénztárába a 13 vértanu kivégzési helyének megváltására a következő adományok folytak be újabban. Eddig befolyt: 21236 K. 1 f., aradi kaszinó egy-let 45 K., Nagyszékely község előjárósága 5 K., Mezőtúri 48-as munkás egylet 22 K., Zsebely község 14 K. 60 f., Szolnok bányaváros 5 K., mándoki kaszinó 10 K., székelyhídi főszolgabíró 110 K. 49 f., kisujszállási 48-as olvasó-kör 20 K., Bártfa sz. kir. város 10 K., Nádasgyári tiszti kaszinó 25 K., verseci kaszinó 20 K., kosztolnai körjegyző 14 K., bedői előjáróság 6 K., nagykalnai p. mester 4 K., szászfenesi körjegyző 4 K. 10 f., füzesabonyi olvasó-kör 4 K. 10 f., Mátészalka j. fősz. bíró 71 K. 79 f., tamási j. fősz. bíró 14 K. 50 f., sárreti j. fősz. bíró 74 K. 10 f., fehértemplomi tszék elnöke 31 K., igazfalvai polgári kör 18 K. 90 f., Nagykőrös r. t. város 100 K., Zólyom városi kaszinó 12 K., Majsamiklósvár község 8 K. 10 f., Zombolyai József kör gyűjtése 273 K. 80 f., Pétervásári járási fősz. 39 K. 86 f., ökörmezői járási fősz. 12 K., Nagybányai kir. jbiróság 14 K. 80 f., Édelényi iparoskör 13 K. 30 f., Szepesszombat község 20 K., eszéfi járási főszolgabíró 15 K., pirosi függetlenségi kör 46 K. 25 f., debreceni függetlenségi kör 32 K., trencsényi kir. tszék 35 K. 60 f., kapuvári kir. jbiróság 23 K. 40 f., kecskeméti kir. tszék 62 K. 60 f., gombosi katolikus kör 5 K. 50 f., kassai ipar-testület 30. K 20 f., Bogdargós község 1 K., Egervári körjegyzőség 8 K., Esztergomi takarékpénztár r.-t. 40 K., Tokarosik György Bácskeresztúr 6 K. 50 f., Dárdai főszolgabíró 3 K. 20 f., Fullajtár Dániel ipar-testületi elnök Nagyszentmiklós 86 K., Horváth Jenő kir. it. bíró Buziásfürdő 6 K., Lipese Győző közigy. Kisvezekény 1 K., Kecskeméti keresk. kaszinó 10 K., Nagykereki község 1 K. 50 f., Jászapáti j. főszolgabíró 2 K., Nyiracsádi jegyző 3 K., Nagytálya község 10 K., Maktár közs. előjárósága 10 K., Szigetvár közs. előjárósága 20 K., Vendéglősök és kávéosk egy. Baja 5 K., Maklár község jegyzője 39 K. 70 f., Komárom sz. kir. város 200 K., Heirich rpád dr. Fehértemplom 26 K. 10 f., Tordai egyesült és kiegészítő takarékpénztár 50 K. Összesen: 23024 K. 40 f.

— **Ellopott bírósi akták.** Nem mindennapi lopás hírére táviratozzák Londonból. Ma fényes nappal két egyén jelent meg a londoni igazságügyi palota előtt, ahol két butoroskocsira felpakkoltatták a békebírósi utolsó 25 évi összes aktáit és elszállították. A tolvajok hivatalos órán kívül jelentek meg a palotában, ahol, miután felmutatták a hivatal vezetőnek azt a levelét, hogy az aktákat el kell szállítani, — akadálytalanul elkövethették a lopást.

— **Előadás a kirakatrendezésről.** Az aradi Uránia színházban érdekes előadást tartott az Aradi Kereskedők Köre meghívására Radványi V. László dr., az Üzlet c. szaklap szerkesztője. Az előadás előtt Meer Armin, a kör köznevelődési osztályának igazgatója üdvözölte a megjelenteket, azután Radványi vetített képekkel kísért előadásban beszélt a kirakatokról, bemutatván több külföldi áruház kirakatát és a budapesti kirakatverseny harminc legjobb kirakatát. Előadása végén a kirakatversenyek jelentőségét, hivatását méltatta a buzditotta a kört, hogy Budapesthez és Temesvárhoz hasonlóan Aradon szintén kirakatversenyt rendezzen. Az előadást a nagyszámú hallgatóság, amelyben a kereskedőkön kívül is sokan vettek részt, megéljenezte.

— **Vadorzók fegyverei egy kiállításon.** Egy érdekes kiállításon való részvételre szóló felhívás érkezett ma Aradmegye alispáni hivatalához. Bécsben 1910-ben nemzetközi vadászati kiállítás lesz, melynek keretében bemutatásra kerülnek „a vadorzás módjai és a vadorzók által használt fegyverek és eszközök.” E bécsi kiállításnak külön magyar része lesz, amelyet egy budapesti rendező-bizottság készít elő. Hogy e kiállításnak érdekességét növeljék, a belügyminisztérium átirat most a megyékhez, hogy a külön megyék szerint gyűjteményes kiállításra a vadorzóktól elkobzott fegyvereket és eszközöket, melyek a közigazgatási hatóság-

goknál és községi előjáróságoknál találhatók, küldjék meg a budapesti bizottságnak (Zoltán-utca 16. szám.) A csomagolás és szállítás költsége a földművelési tárcát terheli. A belügyminiszter e leirata tegnap érkezett meg Arad megyéhez.

— Fejfájás, szédülés, szívdobogás legtöbbször csak makacs székrekedésnek következménye. Ha reggelként éhgyomorral $\frac{1}{2}$ pohár valódi Ferenc József-keserűvizet iszik, természetes, tehát ártalmatlan módon fog rendszeres bél-működést elérni, miáltal az előbbi pangással járó kellemetlen tünetek is csakhamar megszűnnek. Ajánlatos csakis „Ferenc József“-keserűvizet kérni, mert több csekély értékű víz csalódásig hasonló címkével van fogalomban.

1631

— Nyilvános itatók kutyák részére. Az Aradi Állatvédő Egyesület ép oly humánus mint a közönség közbiztonságára fontos intézkedést tett az által, hogy más nagy városok példájára, a nyár folyamán minden utcában egy-egy kapu elé vízzel telt edényeket állít föl, amelyekből az utcán járkáló kutyák vizet ihatnak. Az Állatvédő Egyesület ezen indítványával ma foglalkozott a tanács, a beadvány tartalmát helyeslőleg tudomásul vette és további intézkedés céljából kiadta a rendőrségnek.

— A háromemeletes ház építését megfelelőbbé tették. Megírtuk, hogy a tanács Martens Cézárnak, a mezőhegyesi cukorgyár igazgatójának engedélyt adott arra, hogy Petőfi-utcai telkén háromemeletes házat építsen. Az engedély ellen ma a szomszédos ház tulajdonosa, Domán Sándor felelőbevitelt adott be.

— Gyilkos hatósági személyek. Abaujszántóról táviratozzák: A múlt napokban ismeretlen tettesek rejtélyes körülmények között gyilkolták meg Zichy gróf itteni főlovászt. Balog József csendőrőrmester erélyes nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére, ami ma sikerült is. A gyilkosságot Berde József községi rendőr, Badi József mezőőr és Havér József földbirtokos követték el, akiket a meggyilkolt főlovász vad-örzason ért rajta.

— A Gambrinus éttermében mindennap mozgókép. Unnep és vasárnap délelőtt, valamint minden csütörtökön este katonazene. Szabad bemenet. Június hó 5-én, szombaton este arany-tombola. Tisztelettel Kánya Géza. 1567

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 171

IDEGENEK ARADON.

— Junius 7. —

Fehér Kereszt szálloda. Suchomel Rezső dr. ügyvédjelölt Fehertemplom. — Lippovitz Lajos utazó Budapest. — Manol Pál utazó Budapest. — Kleim Henrik utazó Budapest. — Frommer Dániel utazó Budapest. — Májer Károly utazó Ujvidék. — Grünberger Lajos utazó Nagyvárad. — Herzog Oszkár igazgató Budapest. — Grünblatt István kereskedő Budapest. — Treu Frigyes kereskedő Karlsbad. — Rosenberg Bertalan utazó Nagykirinda. — Lányi Emil kereskedő Budapest. — Mózer István mérnök Budapest. — Hersch Samu utazó Budapest. — Schrummer Zsigmond utazó Budapest.

Központi szálloda. Katona Józsefné kereskedő Budapest. — Varjassy István főjegyző Petrozsény. — Messer Ármán kereskedő Pankota. — Mabler János utazó Budapest. — Leicht Zsigmond utazó Budapest. — Braun Béla fakereskedő Kisjenő. — Bontescu Viktor dr. ügyvéd Hátszeg. — Schraun Fülöp utazó Budapest. — Drida Ottó igazgató Kaposvár. — Fodor Géza utazó Budapest. — Mandl József utazó Bécs. — Ladányi Izsó kereskedő Temesváros. — Reisz Ignác utazó Bern. — Novakovic Károly utazó Bern. — Hochenger Ignác üzletvezető Székelyudvarhely.

Pannónia szálloda. Hapich Gyula adóellenőr Világos. — Horvát Kálmán mérnök Borossebes. — Osv. Klinger Ferencné földbirtokos Nagypesting. — Róth Kálmán dr. orvos Felső-Dézna. — Szabó Gyula építész Szeged. — Schrötter Károly utazó Bécs. — Haász Ignác utazó Fiume. — Viter Béla földbirtokos.

Vass szálloda. Elsinger Vince kőműves Borosjenő. — Steiner Adolf utazó Budapest. — Baila Constantin tanító Szentpéter. — Füredi István dr. ügyvéd Keeskemét.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909 június 8-án, kedd:

1. Az eltemetett részeg. Bohózat. — 2. Katonaszív. Látványos életkép. — 3. Rendőrkutyák. Új felvétel. — 4. Egy kalap kalandjai. Bohózat. 5. — Falusi bucsu. Látványosság. — 6. Kalapgyártás. Természet után. — 7. Kélemellen sérelés. Bohózat.

8. Szálloda-tolvajok.

Dramai jelenet. Írták: A. Germain és Trebor. Játsszák: Minove k. a. A Chatelet színház. Fleury k. a., az Odeon színház- és Baud ur, a Vaudeville színház tagja.

Előadások délután 6, fél 8, és 9 órakor.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

Június 16., és 17-én, este 8 órakor:

Az Ur Jézus

3 felvonásban, 189 színesen vetített és 18 mozgóképpel. Írta és felolvassa Hock János.

NYILTTÉR.*

Szivarka hüvelyek nagy választékban.

Vezérképviselet.

Világhírű

„Nemzeti ellenőrző pénztáraink“

eladására az itteni vidék részére szorgalmas, ügyes képviselőt

kerestünk.

Repraesentáció képes, komoly munkához szokott urak, kiknél a kiváló eladási képesség a jó modorral párosult, kéretnek Párt urnál a „KÖZPONTI“-szállodában helyben folyó hó 8. és 9-án délelőtt 9—12 óra között bemutatkozni. Ezen alkalommal nagy jövedelemmel jár és az ajánló óknak alkalom adatik mindenről személyesen meggyőződni.

Nemzeti Ellenőrző Pénztár r. t.

5801

Budapest, IV. Váci-utca 36.

Naponta többször frissen pörkölt kávé

fűszer és illatszer KÁROS

SZAGÁTÓL mentesen

Csakis az

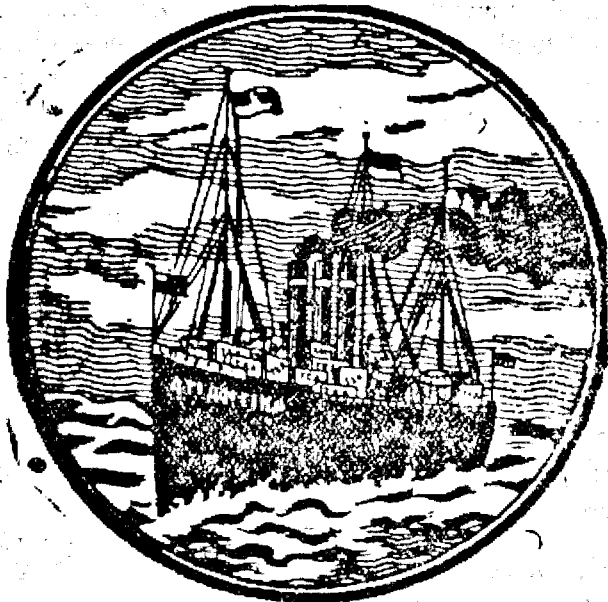
Atlantika

kávé és tea behozatalnál

kapható.

421

Villanyüzemű kávépörkölőnk működésben látható a kirakatban.

Arad, Andrassy-tér 20. Fischer Eliz-palota.
Városi és megyei telefon 609.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknak, köszvénynek, cukorbetegségnek és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható leványvízkereskedésben vagy a Sénye-Lipóci Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfrakpart 6.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, június 7.

Kínálat, vételkérő korlátolt. Elkölt: 3 ezer méter-mással 10 fillérrel magasabb áron.

Az árak 50 kilonként számítva:

	Deli zárás	2 órai zárás
Tengeri 1909. júliusra	7.86—7.87	7.93—7.94
Tengeri 1910. májusra	7.20—7.21	7.21—7.22
Boza 1909 októberre	13.54—13.55	13.80—13.81
Rozs októberre	10.31—10.32	10.45—10.46
Zab októberre	7.66—7.67	7.73—7.74

Zárul 5 órakor.

Magyar hitelrészvény 751 —

Pénzt

1743

jelzalog, amortisatio és váltó fedezetre földbirtokra és városi bérházakra legelőnyösebben közvetít

Szücs F. Vilmos

Aradon, Karolina-utca 8. sz. saját ház a fiók postakapcsolattal.

Kramarovich József

Saját készítményű bőröndök mindenféle kivitelben, egy kicsinybeni és nagyban eladás. Női kiegészítők a legfinomabbtól a legolcsóbbig, továbbá pénz, dohány, belsőtárcák, iskolatáskák, kiegészítők, javításokat jutányos áron eszközölöm.

bőrönd- és bőrdíszműáru üzlet
ARAD, SZABADSÁG TÉR 3. SZ.

APRO HIRDETÉSEK

Aki

bőrbeadni kíván

birtokot, házát, vadászterületet, kocsit, lovat, halászatot, telket.

Aki

eladni kíván

butort, zongorát, hórát, gyümölcsöt, gatonát, üzletet, műhelyt, lakást, stb., vagy

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értezt, ha az

ARADI KÖZLÖNY
kis hirdetési rovatát használja.

Különböző

teljesen jó karban levő butorok helyszüke miatt jutányos áron eladó. Szabadság tér 22. I. em. 15. ajtó. 2336

Hivatalnokok

kik biztosítási üzletszerzéssel foglalkozni óhajtanak, állandó mellékeresetre tehetnek szert. Írásbeli ajánlatok Arad posta fiók 26. sz. alá küldendők. 2335

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók és gyűrűk, aranyláncok, mindenféle ékszereket ezüstneműeket ki váltok és veszek. Farkas Streicher Arad, Tökölly-tér 1. 1771

Egy fiatal angol

hölgy 2 gyermek mellé nevelőnek ajánlkozik. Alice Boulemir, Nagy körút 1. sz. 2181

Eladó!

Építési anyag: u. m. fa 12 mtr. hosszú, deszkák, vasablakok, utcai fa álló kerítés, jutányos áron eladó az aradi Waggongyár műhelyeinek bontásából. Az anyag tekintve hosszú méreteire, igen alkalmas gazdasági építkezésekhez. Bővebbet a helyszínen. 2334

Eladó

vendéglői kerti székek, asztalok, hűtő pultok, tekebábok és golyók teljesen jó állapotban. Tudakozódhatni Ferenc-tér 6. sz. a. Süttö István „János Vitéz” vendéglősnék. 2330

Valasztó-utca 60. sz. alatt

(Maros felől jobb kézre) egy üres telek 1000 m² területtel olcsón eladó. Bővebbet Lahner György, u. 8. sz. 1767

Három szobás

lakást keresek június 15-ére vagy 1-ére, lehetőleg fürdőszobával, a belváros közelében. Ajánlatokat e lap kiadóhivatalába kérek. 1934

Földszintes lakást

Keresek november 1-ére, mely 5 szobából álljon és modern legyen. Magányos ház a belvárosban kerttel, vagy udvarral előnyben részesül. Ajánlatok vagy telefon értesítések „Lakás” címen e lap kiadóhivatalába küldendők.

Egy használt háló szoba

berendezés 50 forint egy nagy kredenc márvánnyal 40 forint, sürgősen eladó. Cím a kiadóba 2329

Jókai összes munkái

100 kötet nemzeti kiadás, eladó. Bővebbet a lap kiadóhivatalában. 2328

Perfekt könyvelő

magyar-német levelező, bizalmi állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2294

Eladó házak

a Kápolna-utca 10. és 11. sz. házak eladó. Bővebbet ugyanott. 2129

Mandl Károly

szüta és rosta készítő Vörösmarthy-utca 3. (szí házzal szemben) 2310

Eladó ház.

A Petőfi-utcában egy nagy telekkel bíró emeletes bérház szabad kézből eladó. Cím a kiadóban. 2266

Fényképészeti cikkek.

Bármily gyártmányú fényképező gépeket előnyös részletfizetésre. Fényképészeti lencsék bármely minőségben, s az összes fényképészeti kellékek és újdonságok rendkívül előnyárban. Bloch H. papírkereskedése és könyvnyomdája. Fényképészeti cikkek gyári raktára. Telefon 126. sz. 600 oldalas árjegyzék kívánra ingyen. Védjegy rendelésekhez részletes használati utasítás és újdonságok ismertetése isz mellékelve. 1215

Sürgősen eladó magánlak

3 szoba, fürdőszoba, nagy kert. Tökölly Imre-utca (Halász-utca) 45 sz. 2292

Társalkodónőnek

ajánlkozik magányos urnőhöz intelligens fiatal hölgy. Levelek S. E. 24 alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 2315

Papirkalapoknak

legalkalmasabb kreppapírok nagy választékban igen olcsó áron. Vizsgalapok jó minőségben és igen jutányosan kaphatók. Irodai cikkek legkedvezőbb beszerzési forrása. Névjegyek és nyomtatványok azonnali elkészítése. Kerpel Izsó könyv- és papírkereskedése Aradon. 262

Lampion, confetti,

világposta levelezőlap legolcsóbban beszerezhető Ingusz I. és fia könyvkereskedésében Arad, főútlelet Andrassy-tér 16 fióküzlet Weitzer János-utca. Városi és megyei telefon 517. 173

Megbízható fűszeres segéd,

ki a román nyelvet is bírja, felvételük Weisz Mórnál, Petrozsény. 2314

Elköltözés miatt egy 2 holdas galsai és egy 4 holdas muszkai

SZÖLLŐ

szabad kézből - 2338
olcsón eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Diamant Jenő

épület- és díszmű-bádogos. 1922

Műhelye és kész áru raktára: Kazinczy-utca I. (Polgári fuiskolával szemben.)

Irodista

kerestetik 1. júliusi belépésre, nőtlen 18-24 éves, ki a német, magyar, román, esetleg szerb nyelvet szöben és írásban bírja, egy bank és szállító üzlet részére Németországban. Ajánlatokat bizonyítvány-másolatokkal és fizetési igények megjelölésével H. O. 3179. jellegével Rudolf Mosse Hamburg. címre intézendők. 5959

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiú

tanulónak

3korona kezdőfizetéseivel felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Valeci brünni szövetek

az 1909. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak

1 szelvény 7 korona
1 szelvény 10 korona
1 szelvény 12 korona
1 szelvény 15 korona
1 szelvény 17 korona
1 szelvény 18 korona
1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20-K-ért szintegy felhőszövetet, turisztalódent, selyemkamarát stb. gyári áron küld a mint megbízható és szőlő cég mindentől isz ert posztógyári raktár 5681

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Orsiai választék. Mintahü, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

14074-1909. szám.

A. m. kir. jószágigazgatóságtól.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

A lippai m. kir. kincstári ispánság irodájában 1909. évi június hó 21-én d. e. 10 órakor a petirsi 293 hold 554 négyszögöl majorföldnek 1909. évi október hó 1 től 1915. évi szeptember hó 30-ig terjedő 6 évre leendő haszonbérbeadása céljából írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árveés fog tartatni.

Kikiáltási ár, illetve évi kaszonbér 987 korona. Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a.

Arad, 1909. június hó 1-én.

2332

M. kir. államjószágigazgatóság.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)